

TISKOVINA

Poština plačana pri pošti Slovenj Gradec

Cena: 2,92 EUR

leto: XLVI | junij 2014 | številka: 6

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

Viharnik

• Gozdarstvo • Gozdno-lesna veriga • Kmetijstvo • Veterina • Čebelarstvo • Zdravstvo

• Leto je naokoli • To smo mi • Malha smeha • Razširimo obzorja • Prgišče zgodovine

Listnica uredništva

Pljuvanje v lastno skledo

Marta Krejan, prof.

Kupimo nov računalnik. Lep, zmogljiv, drag. Skrbimo zanj, da ga bomo lahko čim dlje uporabljali, nanj ne postavljamo lončka s kavo, otrokom ne dovolimo, da šarijo po njem, namestimo dober protivirusni program ...

Kupimo nov avto. Vsak teden mora biti opran, z njim ne divjamo po luknjastih cestah, skrbno ga vzdržujemo, vsaka mala praska je razlog za prepir v hiši, saj nihče ni kriv, da je pločevina opraskana ... Tudi mobilni telefoni niso ravno poceni, zato svoj nov mobilnik zaščitimo s folijo, ga imamo lepo spravljenega v etuiju, ne odlagamo ga kar vsepovsod.

Doma najbrž vsi skrbno ugašamo luči, pazimo na porabo vode, in tudi če nismo pretirani ljubitelji reda, ne svinjamo po stanovanju in okoli hiše ne ležijo cigaretni ogorki. Tako je, kadar gre za nekaj, kar je naša osebna last. Radi se zgražamo nad vandali, ki so uničili klop v parku, in nad mularijo, ki je na steno v prvem nadstropju bloka napisala "Janko + Metka". Pametujemo, kako nespoštljivo je, če se kdo za šalo fotografira na hrbtu konja, ki stoji v centru Slovenj Gradca, razigrana mularija pa se ne zna obnašati, saj je povsem neprimerno sedeti na pločniku s sladoledom in se zraven glasno režati. "Ja, mulci res ne vedo, kako je življenje v resnici težko ... Naj se spravijo delat kaj, namesto da nam tule gredo na živce, medtem ko razmišljamo o svojih težavah!"

Tako je, kadar gre za nekaj, kar je "naše", od nas vseh. In kam izgineta naša skrb in odgovornost, kadar v roke dobimo službeni računalnik, telefon ali avto? Pravzaprav v tem primeru ne morem govoriti v prvi osebi množine, seveda tudi ne dajem vseh v isti koš, nikakor, ampak dejstvo je, da mnogo ljudi s stvarmi, ki so službene, ravna prav mačehovsko. Kar verjeti nisem mogla, ko me je na res slabi in ovinkasti cesti po klancu navzdol prehitel nekdo v službenem avtomobilu: več kot 40 km/h na tisti cesti še s tako hudim terencem ne bi drznila voziti, on pa je drvel s poltovornjakom, kot da je na avtocesti. Seveda ne gre le za to, da službeni poltovornjak zaradi tega verjetno ne bo prestal tehničnega pregleda, gre tudi za to, da po tisti cesti vozijo kolesarji, da lahko pride izza ovinka skupina otrok, da lahko nasproti pripelje avtobus, ki zaradi svoje širine pač ne more voziti skrajno desno ...

"Saj je služben," je včasih odgovor na pripombo o tem, da telefona ni dobro kar tako metati sem in tja ali vlačiti po vseh žepih. Ali pa: "Svoje delo sem opravil, ostalo me pa ne briga, saj je od firme." Kadar je treba narediti še kaj poleg rednega dela: "To pač ne spada v moje delovne obveznosti!" Mar ni podjetje, v katerem smo zaposleni, dejansko sestavljeno iz nas? Brez nas vendar ne more obstajati. In vsak strošek, ki ga zaradi napačnega razmišljanja povzročimo podjetju, hkrati povzročimo tudi sebi. S tem počnemo točno tisto, zaradi česar tako radi kažemo na druge! Imamo pravice, kaj pa dolžnosti? Kaj pa zdrav razum in odgovornost, ki jo sprejmemo s tem, ko postanemo kolešček nekega mehanizma? Malo rje, en zlomljen zob na zobniku in že so tu težave. In če bi se zlomilo več zob ali zobnikov hkrati?

Študenti Biotehniške fakultete na obisku

Marta Krejan, prof.

Naši gozdovi so že od nekdaj razlog za to, da k nam prihajajo mnogi gostje, ki so na kakršen koli način povezani z gozdom. Dr. Jurij Diaci, predstojnik katedre za gojenje gozdov na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, je eden tistih, ki ravno zaradi gozdov na Koroško rad pripelje svoje študente.

Skupaj z Zavodom za gozdove smo jih gostili 23. maja letos. Zbrali smo se na Kopah, kjer sva s spec. Milanom Tretjakom, vodjo ZGS OE SG, najprej predstavila delo Zavoda in GG SG, po pogostitvi in ogledu večnamenske lesene stavbe, ki jo gradimo na Kopah, pa sta jih na teren popeljali gozdarki Zdenka Jamnik in Jerneja Čoderl.

Jerneja Čoderl: "Ta generacija študentov pokazala veliko zanimanja in zavzetosti pri izvajanju strokovnega gozdarskega programa skozi gozdove Pahernikove ustanove v Hudem Kotu. V razvijanje pogovora, vezanega na gojitveno problematiko so se vključevali v toliki meri, da smo v Hudem Kotu porabili ves razpoložljivi čas in smo morali načrtovan ogled Sgermovega gozda in Sgermove smreke preložiti na kakšno drugo

Dr. Jurij Diaci in spec. Milan Tretjak med študenti

Vedoželjni študentke in študenti tretjega letnika

priložnost. Vsi, ki smo bili v terenski dan vključeni, smo zadovoljni, če z izvajanjem dosežemo zastavljene cilje.

Izjava enega od študent po vrnitvi v Ljubljano, ko je dejal, da je dan zelo hitro minil, je kompliment in dokaz, da se ne trudimo zaman in da je v mlade vselej smiselno vlagati energijo, znanje in se od njih povratno učiti!"

Jerneji lahko mirno pritrdim, saj se je zaradi vedoželjnosti in odličnega sodelovanja študentk in študentov tudi "teoretični" del zvelikel precej čez dogovorjeno uro, kar nam je bilo v veselje in v čast.

Na terenu
Foto: Janez Skerlovnik

Predstavili smo se na Festivalu solzic

Marta Krejan, prof.

Zavod za kulturo, šport, turizem in mladinsko dejavnost Ravne na Koroškem je letos prvič organiziral Festival solzic, štiridnevno prireditev, posvečeno solzicam oz. Koroški. Programsko vsebino je črpal iz dediščine Prežihovega Voranca ter dediščine narave, kulture, tradicije, človeka in življenja pod Uršljo goro.

Različne prireditve so bile organizirane z željo, da v tem izpostavljenem času vsakdo najde nekaj zase in zares je bilo tako: od raznih koncertov, predavanj,

Vzdušje je bilo čudovito.

Ravenski gasilci so nam omogočili posneti priprave na "milenijsko" fotografijo – velikansko solzico.

Naša krasna "stojnica"

kulinarike, predstavitev šol, podjetij, čebelarjev, obrtnikov do skupinske "milenijske" fotografije. V soboto, 24. maja, smo na festivalu sodelovali tudi Zavod za Gozdove Slovenije, OE SG, in Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec. Obiskovalkam in obiskovalcem smo želeli pokazati, kako čudovite gozdove imamo, in povedati, kaj je naše poslanstvo. Predstavili smo gozdno-lesno verigo "Od gozda do hiše", ki je slogan našega podjetja, sodelovanje v konzorciju RACE-KOGO, in blagovno znamko Lesoteka – tako trgovine kot hiše.

Stojnica ZGS je bila zares poučna.

Knjižici *Gozdovi in gozdarstvo v Občini Mislinja na pot*

Mirko Cehner, univ. dipl. inž. gozd.
vodja KE ZGS Mislinja

V okviru občinskega praznika bo izšla knjižica *Gozdovi in gozdarstvo v Občini Mislinja*, ki bo predstavljena v času odprtja razstave *Gozdovi, naše bogastvo*, 20. junija 2014 v Poročni dvorani Lopan. V knjižici je predstavljen kratek zgodovinski pregled razvoja gozdov in gozdarstva v Občini Mislinja.

Gozdovi so se spreminjali skozi čas in prostor, prav tako sta se spreminjala njihova vloga in pomen v širši družbeni skupnosti. V prvem delu so predstavljena zgodovinska dejstva, ki so značilno vplivala na razvoj gozdarstva in posredno na usodo pridobivanja lesa iz gozdov. Nemška klasična šola golosečnega gospodarjenja je v gozdovih pustila dolgoročne posledice, namesto naravnega gozda so nastale enodobne, enomerne smrekove monokulture. Po drugi svetovni vojni so bili goloseki z zakonom prepovedani, uveljavil se je koncept sonaravnega gospodarjenja, ki je temeljil na trajnosti in multifunkcionalni vlogi gozdov. Oče sonaravnega gospodarjenja v Sloveniji je prof. Dušan Mlinšek, ki je tudi avtor prvega povojnega gozdnogospodarskega načrta v Mislinji leta 1955.

Stabilnost gozdnih ekosistemov in njihova proizvodna sposobnost sta odvisni od vitalnosti in rasti biomase v gozdovih, ki se je na osnovi sonaravnega gospodarjenja permanentno večala. V nadaljevanju publikacije so predstavljeni površina gozdov, krajinski tipi, gozdne združbe, funkcije gozdov, odprtost gozdov, živalski svet itd., skratka gozdovi v Občini Mislinja v vsej svoji veličini. Razvoj gozdnih fondov dokazuje verodostojno surovinsko osnovo "zelenega zlata", kakor ga imenuje avtor. Žal ga Slovenci očitno ne zmoremo in ne znamo izkoristiti. Več kot podvojena lesna zaloga v dobrega pol stoletja je rezultat strokovnega dela gozdarjev in tesnega sodelovanja z lastniki gozdov. Predstavljene so organizacijske oblike skozi čas, organiziranost javne gozdarske službe in lovstva ter omenjeni vidnejši vodilni strokovnjaki na področju občine Mislinja, ki so v gozdarstvu pustili značilen strokovni pečat. Knjižica je opremljena s fotografskim in kartnim materialom ter grafi, ki v različnih časovnih obdobjih dokumentirajo stanje gozdov in gozdarstva. Namen publikacije je v dokumentiranju pomembnejših zgodovinskih dogodkov o gozdovih in gozdarstvu s ciljem, da je zgodovinski zapis v pisni in digitalni obliki zbran na enem mestu. Po obsegu sicer skromna knjižica je nastala v relativno kratkem času, kljub temu pa vsebinsko prestavlja najpomembnejša dejstva o gozdu in gozdarstvu skozi prostor in čas.

Avtor knjižice je Milan Tretjak, ki od svojega rojstva prebiva v Mislinji. Leta 1977 je diplomiral iz univerzitetnega programa študija gozdarstva na Biotehniški fakulteti in je prejemnik Prešernove nagrade študentskega sklada. Leta 1991 je zaključil podiplomski študij krajinske ekologije in si pridobil akademski naslov specialist gozdarskih znanosti. V letih od 1978 do 1994 je opravljal delo pomočnika direktorja na TOZD gozdarstvo Mislinja, leta 1994 pa je prevzel vodenje Območne enote Zavoda za gozdove Slovenj Gradec, ki jo vodi še danes.

OBČINA MISLINJA

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
Območna enota Slovenj Gradec

**GOZDOVI IN GOZDARSTVO
V OBČINI MISLINJA**
Milan Tretjak

Olcarji – trde roke in mehke duše ...

Zdenka Jamnik, univ. dipl. inž. gozd.

... je podnaslov dokumentarnega filma *Živeti z gozdom, ki je bil skupaj z brošuro Olcarji* javnosti predstavljen na večer 9. maja 2014 v turistični dvorani v Vuhredu. Prijeten prostor so skoraj do zadnjega kotička napolnili ljudje, ki cenijo trdo delo gozdnih delavcev – olcarjev – in življenje njihovih družin.

Večer je bil prav gotovo poseben za vse prisotne nastopajoče olcarje, njihove žene ter člane olcarskih družin, ki so živeli z gozdom in tako pustili pečat v naši gozdni krajini. 50 nastopajočih je sodelovalo v študijskih kroških *Olcarji* in *Gozdni delavci*, ki sva ju vodili Jerneja Čoderl in Zdenka Jamnik, in prav ti so zaslužni, da sta nastala omenjena brošura in dokumentarni film. Veseli smo bili vseh gostov, nekaterih od daleč, Nevenke Bogataj iz Andragoškega centra Slovenije ter Jožeta Praha in Marije Imperl iz Radeč, ki so še posebej aktivni pri delovanju študijskih krožkov.

Predstavljeno je bilo delo študijskih krožkov. V brošuri in filmu, ki smo si ga skupaj ogledali, gozdni delavci, njihove žene, otroci, nekateri gozdarji in posamezni kmetje – lastniki gozda doživeto predstavljajo svoje zgodbe o življenju in gozdnem delu. Zanimive in duhovite so tudi njihove pripovedi o številnih običajih, navadah in posebnem odnosu do gozda. V brošuri in filmu je tako osvetljeno delo gozdnega delavca nekoč in danes.

Hudokoški olcarji je bil krožek, s katerim je začela Jerneja. Kot hčerka olcarja v Hudem Kotu je spomine in zgodbe olcarjev iz Hudega Kota in bližnje okolice zapisovala v revijo *Viharnik*. V sodelovanju z Društvom kmetič Dravske doline smo pridobili sredstva, ki so omogočila izdajo brošure. Gradivo prvega študijskega krožka je bilo dopolnjeno, obogateno in nadgrajeno s sodelovanjem večjega števila olcarjev in članov njihovih družin.

"Kaj, če bi naredili še dokumentarni film o gozdnih delavcih?" je bila ideja na krožku o furmanih. In res, lotili smo se snemanja, z začetkom v Hudem Kotu, nadaljevali na Orlicih, v Vuhredu in na Sv. Antonu na Pohorju ter zaključili na Kozjaku. Tako smo v sodelovanju s kolegico Jelko Pšajd iz muzeja v Murski Soboti, našo zvesto in zelo dobro snemalko, posneli veliko mož, žena in

drugih članov olcarskih družin, ki so duhovito pripovedovali vsak svojo zgodbo o življenju in delu v gozdu.

Veliko je bilo povedanega in tudi posnetega. Vsega v film ni bilo mogoče zajeti, so pa zajeta mnenja vseh različnih nastopajočih, kar je največji doprinos k ohranjanju dediščine za naše naslednike.

Izdajo brošure in DVD-ja je omogočilo Društvo kmetič Dravske doline, preko katerega smo se kot gozdarji prijaviли na razpis. Delo je potekalo še v sodelovanju z Območno enoto Zavoda za gozdove Slovenj Gradec. Kolega Ivan Štornik je tudi tokrat s svojim znanjem in občutkom *Olcarje* oblikoval za tisk.

Večer so popestrili razstava starih fotografij gozdnih delavcev, etnoskupina iz Vuhreda Šajke in druženje ob kozarčku, za kar gre zahvala Društvu kmetič Dravske doline.

Trde roke, mehko srce; tako je bil opisan gozdni delavec. Mehke duše in gostoljubnost smo začutili tudi ob snemanju filma.

Naj ob koncu dodam še nekaj vtisov, ki so odmev prebrane brošure in ogledanega filma.

Nevenka Bogataj, Andragoški center Slovenije: Bil je poseben večer, udeležilo se ga je okoli 100 ljudi – za redko poseljen prostor, ki ga določajo gozdovi in celki, je to ogromno. Prevladovali so moški, kar je v izobraževanju velika redkost. Tamkaj zbrani olcarji so bili starejši od 75 let, vsi nekoč poklicno in osebno povezani z gozdom. O njih doslej nisem zasledila obilja prispevkov v medijih ali besne strankarske

zavzetosti, pa se zdi, kot da so odpisan in pozabljen del javnosti in nekega časa ter krajev, kjer so živeli. Pa sploh ni res, še kako so živi, nepoznani pa po izidu dveh drobnih, a vsebinsko in tehnično odličnih izdelkov tudi ne več ... So tudi del moje in naše poklicne izbire, ki živi danes drugačno poklicno prakso ... Film je zanimiv z več zornih kotov in si zagotovo zasluži širše interpretacije in uveljavitve.

Mene se je najbolj dotaknila tišina ob skupnem ogledu ... molk ... to niso ljudje, ki bi veliko govorili. Tudi po ogledu molčeči, a žarečih oči (kolikor sem uspela opaziti ali izvedeti iz odmevov po skupnem ogledu filma). Redko kdo ve zanje, avtorici sta bili prvi, ki sta jih vprašali "Kdo ste?" In odgovore zabeležili na film.

V solidni nakladi je izšla tudi brošura *Olcarji nekoč in danes*, z istim namenom, vsebino, sporočilom, kontekstom, opisi, 36 fotografijami, a na drug način. To je očitno pomenilo nekaj posebnega. Obisk v Hudem Kotu po toliko letih utemeljuje, da je kraj res nekaj posebnega. Recimo, da je prostor, kjer olcarje spoštujejo in ti so za to tiho hvaležni. Ni z drugega planeta, je pa z drugimi očmi in srcem opaženo. Kasneje sem izvedela, da sta bila olcarja tudi avtoričin oče pa brat, celo ona sama – v drugem času in okoliščinah. Obe kolegici sta torej predstavili tudi svoj kontekst in svoj odnos do gozda in ljudi, ki živijo z njim, ob njem, v njem.

Alojz Tršan, Arhiv RS/SFA, Ljubljana: Hvala za poslani DVD-film *Živeti z gozdom, trde roke, mehko srce*, in brošuro *Olcarji*. Film bomo z veseljem uvrstili v fond Arhiva Republike Slovenije AS 1086 Zbirka filmov.

Posebej mi je všeč podnaslov, ki pove vse. Temu sledijo njihove pripovedi, ki so pomembne tako za lokalno kot narodno zgodovino. Vključena je tako preteklost kot sedanjost, poudarjena je naravna in ekološka poanta.

Življenje malih ljudi, njihove pripovedi, vsakdanjost, delo, čutenje je pomembno. Vse je prepleteno v celoto, generacijska povezanost pa je lepo poudarjena. Posebej pa so pomembne dokumentarna poanta in navedbe o sodelujočih, tudi naslov in starost. Sicer nisem strokovnjak za *olcarijo*, a film mi je všeč.

Mira Freidl, Društvo kmetov Dravska dolina: S komer koli sem se pogovarjala, mu je bilo zelo všeč. Tudi pri Mališniku, kmetija, na kateri so si ogledali film, so bili navdušeni nad DVD-jem. Zame bil to nepozaben večer in kolikor sem govorila z

ostalimi kmeticami, ki so bile na prireditvi, je bilo vsem všeč.

Vladimir Vilman, Tehniški muzej Slovenije: Iskreno se vam zahvaljujem za poslano brošuro *Olcarji* in DVD *Živeti z gozdom*. Izdelka sta pomembna prispevka ohranjanja zgodovinskega spomina na stroko, ljudi in življenja, ki se hitro spreminja oz. izginja. Kako malo človek ve o področju, za katerega misli, da ga razmeroma dobro pozna, dojamem takrat, ko prebereš ali gledaš rezultat dela drugih. Prav posebej me veseli vajin etnološki zorni kot razgrinjanja življenja gozdarjev vašega kraja, ki pridobi s pričevanji njihovih žena posebno dodano vrednost.

Jurij Diaci, Biotehniška fakulteta, Ljubljana: Knjižico *Olcarji* sem prebral na dušek. Čestitam! Težko in preprosto, a vseeno prijetno življenje je imenitno

zabeleženo. Lep poklon *olcarjem* in avtoričinemu očetu.

Upam, da bodo brali tudi tisti, ki vedno jamrajo nad sedanjostjo.

Alenka Verdinek, kustodinja, Koroški Pokrajinski muzej, Muzej Radlje ob Dravi: Pričevanja ljudi so neprecenljivo bogastvo, z njimi pretekle dogodke, običaje in delo ljudi osvetlimo in jim damo čisto osebno podobo. Tako je tudi film *Živeti z gozdom, Olcarji – trde roke in mehke duše*, ki je nastal pod mentorstvom Zdenke Jamnik in Jerneje Čoderl iz Zavoda za gozdove (Območna enota Slovenj Gradec, Krajevna enota Radlje), nadvse pomemben prispevek k ohranjanju dediščine. V filmu so na pripovedno prijeten način združena zanimiva pričevanja nekdanjih gozdnih delavcev na območju Hudega Kota na Pohorju, njihovo delo v gozdu, izkušnje in občutenja.

Informativni gozdarski storži v maju 2014

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd.
ZGS OE SG

Letošnji maj je bil v hitrejšem razcvetu kot meseci ljubezni v prejšnjih letih. Vegetacija je bila tudi na Koroškem že zelo bujna v začetku maja. Marsikateri kmet je opravil prvo košnjo za baliranje že v drugi polovici meseca.

Več padavin v obliki lokalnih časovno krajših obdobij je bilo v prvi polovici poročevalskega meseca. Letos se ledeni možje in *uscana* Zofa niso izneverili. Na srečo so nam nevihte prizanesle, v Srbiji in Bosni in Hercegovini jim niso. Skupne poplavljenе površine je bilo skoraj za tri četrtine Slovenije. Nekaj težav je povzročil veter Prekmurcem in Štajercem 15. maja, ko je odkril posamezne strehe. Bolj vetrovno je bilo tudi v radeljskem koncu. Pod vetrovnimi sunki so padla od žleda zelo narahljana drevesa. Hladna fronta je pripomogla, da so bila pobočja nad 900 metri nadmorske višine 12. in 13. maja bela. Na Rogli in Uršlji gori je zapadlo med 15 in 20 cm snega. Zelo pogosta so bila zelo velika dnevna temperaturna nihanja. Po 20. maju se je vreme v koroški regiji ustalilo, bilo je več jasnine. Najnižje majske dnevne temperature, izmerjene v Šmartnu pri Slovenj Gradcu, so bile med 0 (6. 5.) in 14 °C (25. 5.), najvišje dnevne pa od 8 do

Dijaki SGLŠ iz Postojne na Orlici na Pohorju

26 °C (22. 5.). Velikih temperaturnih nihanj smo bili veseli predvsem gozdarji in lastniki gozdov, manj pa podlubniki, ki imajo letos na razpolago ogromne količine po žledu poškodovanega lesa. Temperaturna nihanja, še posebno pa dnevne temperature zraka pod 16 °C zelo moteče vplivajo na razvoj podlubnikov. Manj pa gozdni nered na posameznih slabo zaključenih sečiščih.

V maju je bilo delo gozdarjev osredotočeno na sanacijo po žledu poškodovanih gozdov. Revirni gozdarji so še imeli veliko dela z evidentiranjem poškodovanega drevja, odkrivanjem novih poškodovanih površin in izdajanjem odločb za posek poškodovanih dreves. V OE Slovenj Gradec so izdajali individualne odločbe. Zaradi preventivnega varstva in možnosti prekomerne razmnožitve prve generacije podlubnikov je bil rok za posek

iglavcev 15. 5. 2014. Lastniki, ki zaradi najrazličnejših vzrokov niso mogli pravočasno posekati in spraviti evidentiranih iglavcev za posek, so na svoji krajevni enoti oddali vlogo za podaljšanje roka. Izdali so jim novo odločbo s podaljšanim rokom. Novi rok je določen glede na stanje poškodovanosti drevja, možnosti prekomerne razmnožitve podlubnikov, terena in drugih dejavnikov. **Če so v poškodovanih iglavcih že naseljeni podlubniki, je treba napadeno drevje posekati v 21 dneh. Če lastnik ne bo upošteval s C-odločbo odrejenega ukrepa, zaradi katerega bodo ogrožene še ostale gozdne površine, bo javna gozdarska služba primorana izvesti izvršbo. Na razpisu za izbor najprimernejšega izvršitelja bo izbrani izvršitelj oz. izvajalsko podjetje iz proračunskega denarja izvedlo plačljive ukrepe, ki jih bo moral lastnik**

Skupina mentorice projektov vseslovenskega projekta Z zabavo v naravo v Pahernikovih gozdovih

vrniti. Gozdarji svetujemo lastnikom gozdov, da upoštevajo na odločbi odrejena navodila in izvedbo časovnega roka zaradi gozda, ne pa zaradi predpisane birokracije. Morebitna vročina, suša in nered lahko povzročijo še dodatno škodo v zaradi žleda nestabilnih gozdovih. V nekaj letih vam lahko podlubniki uničijo večji del vaše zelene banke. Strokovnjaki sosednjih držav, kjer so imeli zelo velike težave zaradi vetra, suše in podlubnikov, pripominjajo, da lahko zaradi podlubnikov odmrje več kot ena tretjina drevja od primarno poškodovane količine. **V zasmrečenih gozdovih lahko ogoli tudi 1000 in več hektarjev gozdnih površin.**

V maju so revirni gozdarji postavili kontrolno-lovne pasti s feromoni, ki privabljajo v škatlasto past male in velike lubadarje. Zanimivo je, da se je v pasti ujelo glede na poškodovano količino smrek malo lubadarjev. Do sedaj so bili bolj aktivni veliki (osmerozobi smrekov lubadar) kot mali lubadarji (šesterozobi smrekov lubadar). Sklepamo, da ogromne količine poškodovanega drevja bolj privlačijo male smrekove žuželke kot umetne vonjave feromonov. Podlubnike lahko zatiramo oz. jim preprečimo nadaljnji razvoj s pomočjo fitosanitarnih sredstev, vendar le pod strokovnim

vodstvom gozdarjev. Škropljenje z insekticidi v gozdu ni dovoljeno, možno je škropljenje skladovnic hlovodov ob gozdnih kamionskih cestah ali prekrivanje z insekticidom prepojenimi mrežami. Najboljši ukrep je pravočasni odvoz hlovodovine na lupljenje v skladišča, manjše količine je možno ročno olupiti, zelo dobrodošli bi bili premični lupilni stroji.

Poleg operativnega strokovnega dela smo gozdarji javne gozdarske službe namenili veliko časa tudi osveščanju javnosti. V zadnjem tednu se je začel teden gozdov, v okviru katerega je bilo po vsej Sloveniji veliko aktivnosti. Glavna prireditev je bila 24. maja 2014 v Šentrupertu na Dolenjskem, kjer so letošnji najbolj skrbni lastniki gozdov dobili priznanja. Gozdarji OE Slovenj Gradec so bili aktivni na Festivalu solzic v Kotljah in na Ravnah na Koroškem ter v Pahernikovih gozdovih, kjer so po pohorskih gozdovih 30. maja vodili mentorice vrtcev in osnovnih šol v projektu Z zabavo v naravo. Gozd so pod vodstvom gozdarjev spoznavali in se učili v njem tudi dijaki srednje gozdarske šole iz Postojne (KE Črna), študentje gozdarstva,

Brčnikov pav pod Uršljo goro se požižga na po žledu posekano drevje.

lastniki gozdov Šaleške doline in drugi (KE Radlje). Prireditev v okviru letošnjega tedna gozdov še ni konec. Vabimo vas, da se udeležite različnih gozdarskih aktivnosti od 20. do 23. junija v okviru praznovanja občinskega praznika Občine Mislinja. Spoznali boste lahko vrednote koroških gozdov (predavanja, predstavitev knjižice o mislinjskih gozdovih), se udeležili prižiganja oglarske kope in odprtja prenovljene Gozdne učne poti Lopan.

Gozdarji ZGS OE Slovenj Gradec so na stojnici na tržnici Festivala solzic v Kotljah predstavljali pomen gozdov.

Letošnji območni najbolj skrbni lastniki gozda v Šentrupertu na Dolenjskem Foto: Borut Debevc

Teden gozdov

Najbolj skrbni območni lastniki gozdov v letu 2014

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd.

Franci Breg, inž. gozd.

Foto: Gorazd Mlinšek

Osrednja prireditve letošnjega tedna gozdov je bila namenjena akciji "Izbor najbolj skrbnih lastnikov gozdov", ki je bila izvedena že šestnajsto leto, in 20-letnici delovanja Zavoda za gozdove. Slogan letošnjega tedna gozdov je "Skupaj za gozd".

Med številnimi uporabniki gozdnega prostora, ki skrbijo za zeleno bogastvo, so zelo pomembni lastniki gozdov. Zato si najbolj prizadevni zaslužijo tudi priznanje. Letošnji najbolj skrbni lastniki gozda in najbolj skrbni lastniki preteklih let iz vseh območnih enot ZGS so se zbrali in uživali na letošnji prireditvi 24. maja 2014 v Šentrupertu na Dolenjskem, v deželi kozolcev. Podelitev priznanj najbolj skrbnim lastnikom in predstavitev nekdanjih najbolj skrbnih lastnikov gozda sta bili popestreni s slavnostnim koncertom Občinskega pihalnega orkestra sv. Rupert. Vse navzoče so pozdravili v. d. direktorja Zavoda za gozdove Slovenije Damjan Oražem, župan občine Šentrupert Rupert Gole in državna sekretarka na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje mag. Tanja Strniša.

Na prireditvi je bil med prejemniki priznanj tudi v Območni enoti Slovenj Gradec najbolj skrbni lastnik gozda Janez Jevšnik, p. d., Anžej iz Velunje. Njegov gozd spada v Krajevno enoto Slovenj Gradec. Po določenih kriterijih je bil izbran za območnega najbolj skrbnega lastnika iz skupine petih na krajevnih enotah izbranih najbolj skrbnih lastnikov gozda. Gozdarji ZGS so v posameznih krajevnih enotah za naj lastnike izbrali: v KE Mislinja Boštjana Uršaja, p. d. Grmiča, s Kozjaka, v KE Slovenj Gradec Janeza Jevšnika, p. d. Anžeja, v KE Dravograd-Prevalje Ivana Božiča, p. d. Lagoja, s Tolstega vrha nad Ravnami na Koroškem, v KE Radlje Leopolda Mithansa, p. d., Vorovskega, s Sv. Antona na Pohorju in v KE Črna Jožeta Šterna, p. d. Obera, s Plata nad Mežico. Vsi naj lastniki so vestno sodelovali z javno gozdarsko službo in skrbeli za svoj gozd tudi prejšnja leta.

Lastnik **Janez Jevšnik** gospodari na kmetiji Anžej, ki jo je grobo zaznamovala prezgodnja smrt staršev, ki sta zapustila štiri otroke: Andrejo, iz skupnega zakona najstarejšo Lidijo, mlajšega Janeza in najmlajšega Marka. Do Janezovega 19. leta

Janezu Jevšniku, najbolj skrbnemu lastniku gozda v OE Slovenj Gradec, je v veliko podporo pri vsakdanjih opravilih in delih v gozdu žena Anja, v veliko pomoč pri delu v gozdu pa so mu tudi strokovni nasveti revirnega gozdarja Francija Brega (desno).

in odsluženega vojaškega roka je za kmetijo skrbela polsestra Andreja z možem Juretom. Janez je zelo mlad z vso resnostjo prevzel domačo kmetijo. Tudi danes vzorno gospodari na površini 53,09 ha z lepim kompleksom predgorskih gozdov v KO Velunja. Kmetija se razprostira med 475 in 821 metri nadmorske višine.

Naravovarstveno osveščeni lastnik je začel ekološko kmetovati že leta 2000. Skrbi za 38 glav govedi, gospodari pa tudi še s travniškimi površinami na dveh kmetijah v Gabrkah pri Šoštanju.

Spoštovanje do gozda in dela v njem mu je že v otroških letih privzgojila mama Marica, ko jo je spremljal pri delu v gozdu. Nekdaj je bila kot gojitvena delavka zaposlena v Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec. Imela je skrb za nego mladih drevesc. Skrb za gozd je sinu Janezu vcepila že zelo hitro, to pa neguje in dopolnjuje Janez tudi kot mladi lastnik

Domačija Anžej nad Velunskim jarkom – dom najbolj skrbnega lastnika gozda OE Slovenj Gradec Janeza Jevšnika

gozda še danes. Še posebej zna ceniti vrednote gozdnega prostora in vedno je znal prisluhniti javni gozdarski službi. Spoznal je, da sta za delo v gozdu, predvsem pa za ohranjanje njegovih večnamenskih bogastev, potrebni znanje in strokovno delo. Poleg rednih sečenj so bila v njegovem gozdu izvedena številna gozdnogojitvena dela, sprotno pa sanira tudi po ujmah poškodovane gozdne površine. Gozd je lepo urejen, gozdni red lepo vzpostavljen. Lastnik izkazuje samoiniciativno skrb za vzdrževanje gozdnih prometnic, saj cesto do domačije vzdržuje sam. V ta namen je nabavil tudi manjši rovokopač. Na kmetiji imajo tudi manjšo žago, v kateri Janez na *gatr* oplemeniti vrednost svojega lesa.

Pri delu v gozdu Janezu pomaga predvsem mlajši brat Marko, sestra Lidija in polsestra Andreja pa sta se odselili. Delo opravljata primerno opremljena, s sodobno mehanizacijo, nabavljeno tudi s pomočjo sredstev za razvoj podeželja iz naslova PRP – Povečanje gospodarske vrednosti gozdov. Za delo v gozdu je nabavil sodoben traktor, s pomočjo sredstev omenjenega programa je prav tako zgradil in rekonstruiral skoraj 4 km gozdnih vlak.

Podpira strokovno izobraževanje in se seznanja z rezultati in izsledki različnih izobraževalnih aktivnosti. Pridobil si je tudi vse nacionalne kvalifikacije za delo v gozdu (sečnja, spravilo, gojenje).

Lastnik ima razumevanje za ohranjanje življenjskega okolja prostoživečih živali v gozdnem prostoru. Vzdržuje travniške površine v svojem gozdu in ob njem. Pomaga lovcem in jih pri njihovem gospodarjenju s prostoživečimi živalmi ne omejuje. Sam ni lovec, saj mu ob hčerkah Mancini in Ajdi ter sinu Janu, ki že vztrajno pleza k očetu v traktor in k njegovi delovni vni, ne ostane kaj prostega časa. Poročil se je leta 2006 z Anjo z bližnje Polzele, ki je že prej poprijela za vsa gospodinjstva opravila na domačiji. Tudi ona se zadnje čase aktivno vključuje v gozdna opravila v domačem gozdu.

V letu 2009 je Janez skrčil neproduktiven panjevski gozd z grmiščem na močvirnatih tleh. Posekano gozdno površino je melioriral in jo uredil v lepo urejen travnik, ki ga je načrtoval že njegov oče Ivan.

V letu 2014 v OE Slovenj Gradec izbran najbolj skrbni lastnik gozda Janez Jevšnik spada med večje gozdne posestnike v mestni občini Slovenj Gradec. Pozitivno se odziva na prošnje najrazličnejših organizacij, društev, lokalnih skupnosti po lesu in po midsosedski pomoči.

Lesena gradnja v Sloveniji

Saša Šuhel, inž. grad.

V maju sem si v sklopu strokovne ekskurzije v Avstriji ogledala primere dobrih praks lesenih gradenj in lesnopredelovalnih podjetij v pokrajini Vorarlberg. Les je prisoten in umeščen na vsakem koraku, tako pri individualni gradnji kot poslovnih in javnih objektih, ki so v celoti grajeni iz lesa ali v kombinaciji z jeklom ali betonom. Če ne gre drugače, je lesena vsaj fasada ali del nje. Leseni objekti so umeščeni na podeželje, v mesta, industrijske cone.

Tako kot Avstrija je tudi Slovenija dežela gozdov. V čem je torej razlika med nami?

V znanju? **NE!**

Znamo načrtovati in graditi lesene objekte, tudi v kombinaciji z drugimi gradbenimi materiali!

Slovenija, Pameče

Avstrija

Znamo zgraditi leseno stavbo!

Slovenija, Ravne na Koroškem

Avstrija

Pomemben nam je videz objekta!

Slovenija, Slovenj Gradec

Avstrija

Je razlika med nami v količini surovine? **NE!** Imamo surovino, gozd, žage, predelavo ...

Je razlika v zavesti o pomenu bivanja v naravnem okolju, sobivanja z naravo, pomenu gradnje s tistim, kar imamo na dosegu roke, odnosom države do lesa in lesnopredelovalne industrije? **DA!** Tukaj je velika razlika med njimi in nami.

Avstrija nudi lesnopredelovalni industriji podporo v bonitetah, kot so subvencije, nepovratna sredstva za gradnjo, razvoj in obstoj te panoge. Vzgoja in ozaveščenost se začeta že pri malčkih, saj vedo, da če otroci zrastejo v kvalitetnem okolju, ki se ga naučijo prepoznavati, uporabljati, čutiti in spoštovati, si bodo zanj prizadevali tudi, ko bodo odrasli. Ni prostorskih težav pri umeščanju in gradnji lesenih objektov. Gozdno-lesna panoga je v Avstriji po prihodu iz izvoza na drugem mestu, takoj za turizmom.

In Slovenija? Pod težo subvencij in spodbud bodo pokleknili še zadnji paradni konji v lesnopredelovalni industriji. Pot prepričevanja urbanistov in odgovornih glede umestitve lesenih objektov je težavna, prisotna sta tradicija klasične gradnje in nepoznavanje lesene gradnje, pomanjkljivi sta vzgoja in ozaveščenost ...

Ne glede na to, da je les edina slovenska surovina, da je ekološko sprejemljiv material, v slovenskem prostoru še zdaleč nima primerne veljave in tradicije pri gradnji objektov.

A že če pogledamo samo Koroško, vendar vse le ni tako črno. Lesna industrija je strateška zaradi naravnih danosti koroške krajine. Les ima prednost v času ekološkega in energetskega osveščanja.

Raziskave potrjujejo, da sta razvoj prostorskih vrednot in raven zavedanja o kakovostnem prostoru odvisna od primerov in izkušenj, s katerimi je človek soočen v zgodnji mladosti. Veliko koroških občin temu načelu tudi sledi.

V regiji imamo podjetja, ki se trudijo vzpostaviti pravi odnos do lesa in lesene gradnje. Vodilno vlogo pri tem ima prav naše matično podjetje Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec s svojimi povezanimi družbami. Imamo znanje, surovino, proizvodnjo, opremo, razvoj. Imamo vse, kar imajo veliki. Mogoče nam kljub vložnemu trudu manjka malo več agresivnosti, vztrajnosti pri prepričevanju prepričanih in posluha urbanistov za umeščanje lesene gradnje v prostor.

Štiristranski skobeljni stroj

Klemen Knez

V podjetju GG INPO, enota Lesena embalaža, smo dobili novi skobeljni stroj. Ta stroj je za nas velika pridobitev, saj lahko z njegovo pomočjo pri proizvodnji lesenih zabojev nudimo tudi embalažo, ki je poskobljana. Tako smo lahko še bolj konkurenčni.

Skobljamo tudi deske, ki gredo potem posušene iz naše sušilnice v nadaljnjo proizvodnjo v Avstrijo, kjer iz njih proizvajajo MHM-sistem sten. Gre za inovativno tehnologijo masivnih lesenih sten, sestavljenih iz lesa slovenske smreke, bora in jelke.

Masivne lesene stene (Massiv Holz Mauer) so sestavljene iz križno spojenih desk debeline 23 mm, ki so med seboj spojene s pomočjo ALU-žebeljev. V površine desk so enostransko vrezani

majhni utori, ki predstavljajo izolacijski zračni sloj. Ta sistem za približno 30 % izboljša toplotno izolacijo, stene pa so zaradi tega lahko tanjše in lažje.

Sistem združuje najboljše lastnosti drugih načinov gradnje lesenih hiš in pomeni skoraj 100-odstotno izdelavo iz naravnih materialov.

Iz teh sten v podjetju Lesoteka hiše, ki je podjetje za izdelavo masivnih lesenih hiš, izdelujejo masivne lesene hiše po MHM-sistemu.

Glavne prednosti tehnologije MHM:

- nizka toplotna prevodnost: $U = 0,08 \text{ W/m}^2\text{K}$
- ognjevarnost (certifikat o ognjevarnosti)
- visoka toplotna kumulativnost - majhna nihanja v temperaturi in vlagi
- 100 % naravna, okolju prijazna gradnja, pozitivni učinki na zdravje
- ugodna klima celo leto, visoka kakovost bivanja
- hitrost in ekonomičnost
- prilagodljivost

Turistično-kulturna dejavnost v lesenem objektu

Dragomir Cvejič

Foto: Vesna Novak Temnikar

Na Kopah, v neposredni bližini smučišča, prehaja izgradnja največjega lesenega objekta na Koroškem po sistemu CLT v zaključno fazo.

Lesena masivna gradnja v sodobnem času ne predstavlja samo cenejšega načina, ampak tudi hitrejši način gradnje, ki investitorjem omogoča, da v zelo kratkem času realizirajo projekt in s tem omogočijo njegovo hitro vključitev v uporabo.

Na ta način se dandanes rešujejo hitre sanacije po potresih, saj tovrstna gradnja poleg vsesplošne blagodejnosti lesa na splošno človekovo počutje to tudi omogoča. Ozirajoč se na neoporečnost glede ogljičnega odtisa, se je smiselno vprašati, ali ni mogoče ravno les rešitev za gospodarstvo in njegovo okrevanje. Ne nazadnje je v čedalje več primerih izračunov, ki temeljijo na življenjskem ciklu nekega izdelka, dokazano, da je les gradbeni material prihodnosti.

Temu pritrjuje lesen objekt na Kopah s svojimi 900 m² uporabne notranjosti, kar predstavlja dobro izhodišče za zadostitev potreb različnih dejavnosti. Zakaj lesena gradnja, kakšna so bila pričakovanja pri snovanju večnamenskega objekta na Kopah in kakšne so smernice pri uporabi lesa v prihodnje, smo povprašali Vesno Novak Temnikar iz Arhitekturnega Ateljeja Artenova, ki je s širšo skupino strokovnjakov zasnovalo in oblikovalo omenjeni projekt.

Kakšna so bila pričakovanja pri snovanju večnamenskega objekta na Kopah?

Večnamenski objekt na Kopah je zaradi svoje velikosti, tehnologije gradnje, večnamembnosti in same lokacije (območje znotraj NATURE 2000) za širšo skupino strokovnjakov, zbranih okoli podjetja Atelje Artenova, predstavljal velik izziv in hkrati veliko odgovornost. Kar smo vedeli že po prvih nekaj srečanjih z investitorjem, je bilo to, da želimo objekt,

ki ne bo povsem negiral stavbarske dediščine zahodnega dela Pohorja, tako v oblikovnem kot materialnem smislu. Tako sta bila kot glavna gradbena materiala uporabljena les in kamen, armiranobetonska je le delno vkopana kletna etaža.

Sama oblika objekta črpa navdih iz številnih utilitarno premišljenih in šele v drugem planu samoumevno estetskih tipoloških rešitev pohorske stavbne identitete, med katerimi še posebej izstopajo: osnovni tricelični tloris, visoko pritlična izvedba, središčna vstopna veža, strma dvokapna streha s čopoma, centralno postavljen vhodni nadstrešek z vstopnim *gankom*, ki izrablja naklon terena, ta pa poleg stopnic omogoča še izvedbo položnejše rampe, delna podkletitev itd. Pozorno oko bo vse naštetu na objektu takoj opazilo, kot tudi vse druge avtorske posege in predelave, ki poskrbijo, da je celota vendarle prežeta z duhom našega časa.

Vaša vloga je velikokrat tudi svetovanje. Naročnik ali stranka k vam pride tudi s pomanjkljivim znanjem in željami o novogradnji ali adaptaciji objekta. Kako vi razumete pričakovan razvoj uporabe lesa v prihodnje?

Res je. Niti dva naročnika si nista enaka. V našem podjetju prisluhnemo vsakemu posebej, da bi s tem čim bolj spoznali naročnikov življenjski slog, potrebe in pričakovanja.

Ker je poznavanje sodobne lesene gradnje v Sloveniji še bolj na začetku, sta pravi pristop in ustrezna predstavitev v fazi svetovanja ključna. Velika večina objektov

se pri nas še vedno gradi po mokrem postopku v armiranem betonu ali opeki, in to samo zato, ker še ni dovolj velikega števila pozitivnih zgledov, ki bi praktično ovrgli zmotne predsodke o lesu kot materialu, kot sta na primer tista o začasnosti lesenega objekta in požarni ogroženosti. Z ustrezno konstrukcijo in pravnimi detajli lahko gradbeni les doseže dolgo življenjsko dobo in ustrezno požarno varnost. Les je odporen proti vročini, zmrzali, koroziji in onesnaževanju, edini dejavnik, potreben nadzora, je vlažnost. Glede na smernice razvoja gradbeništva in arhitekture v zahodnem svetu se gradnji z lesom kaže svetla prihodnost. Predvsem z ekološkega vidika je vsak dan bolj jasno, da bo prihodnost lesena ali pa je ne bo.

Ali menite, da bi analiza, temelječa na okoljskem življenjskem ciklu izdelka, ki je postala ena od najpomembnejših metod vrednotenja vplivov proizvodov na okolje, lahko zamajala temelje gradnje in prispevala k odgovornejšemu odnosu človeka do narave?

Prav gotovo. To se dogaja vsak dan. Naročniki so vedno bolj okoljsko ozaveščeni. Vsak dan bolj se zavedamo, da sta les in njegova predelava za prehod na nizkoogljično družbo izrednega pomena. Noben drug poznan gradbeni material se v tem ne more kosati z lesom. Kubični meter lesenih izdelkov zniža količino CO₂ v ozračju kar za dve toni. Pri tem pa ne gre zgolj za golo proizvodnjo novega materialnega blagostanja, ki nas obdaja, ampak gre za oceno vplivov celotnega

življenjskega cikla (LCA) izdelka oziroma v našem primeru stavbe. Pri življenjskem ciklu stavbe je treba torej gledati na vse faze gradnje (pridobivanje materialov, izdelava komponent, transport, gradnja), faze uporabe z vzdrževanjem in prenovo ter enako pomembno tudi na fazo razgradnje in reciklaže. Šele ko seštejemo vse to, se pokažejo resnične kvalitete materiala in prava možnost primerjave.

Kako vi ocenjujete vpliv gradnje na okolje glede na oceno, da gradbena industrija predstavlja 40 % celotne svetovne porabe vseh materialov in surovin in da po sklenjenem življenjskem ciklu predstavljajo gradbeni odpadki 40 % vseh povzročenih odpadkov na svetu?

Gradnje brez vplivov na okolje ni, razlike negativnih vplivov pa lahko merimo, kot že rečeno, z LCA-metodo. Če se osredotočimo zgolj na vgrajeno (primarno) energijo, ki jo moramo dovesti produktu v fazi njegovega nastajanja, je več kot očitno, da se pri predelavi lesa porabi manj energije kot, na primer, pri proizvodnji jekla, betona ali plastičnih mas. Energija, ki jo potrebujemo, da naredimo materiale, iz katerih je sestavljena neka zgradba, predstavlja običajno okoli 22 % vse porabljene energije v življenjskem ciklusu zgradbe, kar je sila pomemben podatek. Na primer: pri proizvodnji materialov za gradnjo armiranobetonske hiše smo že na začetku porabili energijo, ki bi jo lahko v naslednjih šestih letih porabili za ogrevanje te iste hiše. Če bi naredili primerjave še pri izpustih CO₂, bi prišli še do bolj zgovornih števil. Da gradbena industrija porabi največ naravnih zalog in da je hkrati največja povzročiteljica problemov z odpadki in onesnaževanjem, je dejstvo, ki pa se počasi, a vendarle spreminja.

Med storitve vašega podjetja spada tudi projektiranje lesene trajnostne arhitekture. Sledenju trajnostnemu razvoju bi morala podjetja dati večji pomen. Kakšen je vaš prispevek k temu konceptu?

Najbolj splošna definicija o trajnostnem razvoju govori o tem, da je to takšen način razvoja, ki zadošča današnjim potrebam, ne da bi pri tem ogrožal preživitvene možnosti prihodnjih generacij. Tej premisi skušamo slediti pri vsakem arhitekturnem projektu in s tem prispevati svoj del k doseganju pozitivnih okoljskih ciljev. V okviru načel trajnostne arhitekture v procesu projektiranja stremimo k uresničevanju sodobnih arhitekturnih slogov z uporabo lokalnih ekoloških materialov, ki na eni strani

Arhitekturni ATELJE ARTENOVA

Vesna NOVAK TEMNIKER s.p.
PE Ozare 19
2380 Slovenj Gradec

Vesna NOVAK TEMNIKER
mag. inž. arh.

M: +386 (0)51 370 507

T: +386 (0)28 280 608

W: www.atelje-artenova.com

E: info@atelje-artenova.com

**LESO MASIVNE
TEKA® LESENE
HISE**

Mi smo za les!

zadovoljujejo visoka pričakovanja naših naročnikov, na drugi strani pa v obravnavani prostor vnašajo novo dodano vrednost. Izvirne arhitekturne rešitve v naboru naših tipskih hiš so že v svoji osnovi zasnovane s skrbnim premislekom v odprti, preprosti in logični strukturi, ki z nadzorovanimi posegi omogoča raznovrstne prilagoditve brez zmanjšanja bivalnih, energetskih ali estetskih kvalitet osnovnega konceptualnega izhodišča.

Kakšno je vaše sporočilo novograditeljem?

Verjamemo, da je lesena gradnja energetsko učinkovita gradnja prihodnosti. Prispevajte svoj del k obvladovanju podnebnih sprememb in za gradnjo ali prenovo svoje hiše uporabite les. S tem ne boste pripomogli zgolj k boljšemu bivalnemu okolju v ekološkem, trajnostnem in estetskem smislu, ampak tudi v ekonomskem, saj bo potrošnja spodbudila odpiranje novih delovnih mest in porabo našega edinega obnovljivega naravnega vira, ki ga imamo v izobilju. V Sloveniji namreč vsake 4 sekunde zraste 1 m³ lesa, kar pomeni, da v dobrih 3 minutah priraste toliko lesa, kot ga je vgrajenega v povprečno veliko enodružinsko hišo, grajeno po sistemu križno lepljenih masivnih plošč (CLT).

5. junija so si občinski svetniki Občine Mislinja skupaj z županom Janezom Šilakom, direktorjem GG SG Silvom Pritrznikom, direktorico GLI Sašo Šuhel in Ivanom Plevnikom, ki vodi projekt, ogledali večnamenski objekt, ki ga gradi Občina Mislinja na Kopah. Foto: Mirko Tovšak

Mladi s podeželja

Prihodnji mladi gospodar BIO-kmetije Ržen Aljaž Ledinek

Martina Cigler, dipl. inž. agr.

V današnjih časih zlasti mladi pozabljamo, da je zemlja vrednota, da kakorkoli se nam bo zasukalo življenje v tej gospodarski krizi, zemlja nam bo vedno omogočila preživetje. Ne bogastva na hitro, ampak z veliko poštenega pridnega dela si lahko mladi na kmetijah zagotovijo dostojno življenje. Ko takole vidim veliko fantov in deklet, ki zapuščajo kmetije, se kar malo zamislim, potem pa srečam tudi takšne, ki jim zemlja in narava pomenita več, ki se zavedajo, da denarja ne moreš jesti in da te pehanje in sanje o *nevemčem* mogočem pustijo na koncu praznega. Vesela sem, da poznam rošno mladega prihodnjega gospodarja BIO-kmetije Ržen iz Selovca 42 nad Šentjanžem pri Dravogradu, ki kljub mladosti zelo zrelo razmišlja.

Aljaž Ledinek pri delu na domači kmetiji

Rojen je 21. oktobra 1992 v Slovenj Gradcu. Po končani osnovni šoli v Slovenj Gradcu je z nazivom turistični tehnik uspešno zaključil še srednjo. Študira na fakulteti za turistične študije v Portorožu,

Prodaja lastnih proizvodov na ekotržnici v Ljubljani

kjer je ravno zaključil s predavanji, zdaj pa opravlja prakso na kmetiji. V prostem času je s svojim dekletom, rad pomaga na kmetiji in si ogleda kakšno dobro nogometno tekmo. Kar 18 let svojega življenja je preživel v mestu Slovenj Gradec, čeprav so kmetijo prevzeli že leta 2001, ampak dokler se dokončno niso preselili nanjo, so delovali kot "polkmetje".

Živiš in delaš na kmetiji, kako gledaš na prihodnost svojega dela na njej?

Večkrat grem v nov dan z mislijo: misli in živi za danes, saj nikoli ne veš, kaj te čaka jutri. Ampak za kmetijstvo to ni najbolj primerno mišljenje, saj če nečesa ne postorim danes ali jutri, je lahko že prepozno. Treba je seveda strmeti k prihodnosti kmetije. Gledam pa jo z odprtimi in velikimi očmi, saj smo že sedaj v dobrih 10 letih, odkar smo jo prevzeli, premaknili ogromno temeljev, ki jih pred tem nekaj generacij pred nami ni. Je pa po drugi strani res, da je dela ogromno. Že zdaj vem, da bomo potrebovali več kot le nekaj delovnih rok, kot jih imamo sedaj. Ekološko kmetijstvo je dokaj hitro rastoča panoga, moti pa me to, da se že vidijo zametki izkoriščanja te panoge in ekologije same nasploh; mnogi v tem vidijo le dobiček in to je napaka!

S čim vse se ukvarjate na vaši kmetiji?

Glavna dejavnost je zagotovo pridelava in predelava zelenjave (na hektaru in pol).

Pridelujemo skoraj vse pomembnejše sorte in oblike zelenjave, najbolj pa sem ponosen na lepe in sočne lubenice, dinje ter melone, ki niso ravno značilne za naše kraje. Potem so tukaj pomembni stari in visokodebelni sadovnjaki jablan: lesnika, bobovec, carjevič ... Na novo smo pred nekaj leti nasadili več jablan, in sicer gre za jabolko 21. stoletja topaz. Zadnja leta zelo uspešno in kakovostno hladno stiskamo olja: totrovo (navadni riček), laneno, sončnično ... Nekaj pa je tudi žitaric, med najpomembnejše zagotovo sodi kamut (starodavno žito, najdeno v grobnici faraona Tutakamona).

Glede na smer študija bi se lahko v okviru vaše kmetije ukvarjal s turizmom. Razmišljaš kaj o tem?

Kmetija trenutno za turiste ni najbolj odprta (saj je še v fazi prenove), sprejmemo pa vseeno večje skupine ljudi, seveda po predhodni najavi. Lahko pa omenim, da letos prvič v sklopu dneva odprtih vrat slovenskih kmetij svoja vrata odpira tudi naša, tako da lepo vabljeni. Je pa res tudi to, da je prijavljena kot ekološka učna kmetija, kar se navezuje predvsem na sodelovanje z osnovnimi in srednjimi šolami. V tem zagotovo vidim še kar nekaj napredka in, upam, tudi uspešnega sodelovanja. V razvoju turizma na kmetiji potencial zagotovo je, ampak največjo težavo vidim v dostopnosti (slaba cesta), pri čemer upam na več sodelovanja z občino. Idej je že bilo kar nekaj, zagotovo bom skušal izkoristiti vsaj nekaj

Inštitut za trajnostni razvoj

pridobljenega znanja, kaj pa to bo, naj za zdaj ostane skrivnost.

Koliko vas živi in dela na kmetiji?

Družina šteje štiri člane, očeta in mamó ter naju s starejšim bratom, na kmetiji pa trenutno živim s starši. Za delo in pripravo za prodajo izdelkov smo odgovorni vsi trije. Moram pa omeniti, da nam je v veliko pomoč tudi moje dekle Lucija, ki je zelo pridna in delovna. Za konec tedna prijahata tudi brat in njegovo dekle, ki prav tako rada poprimeta za orodje.

Kako se začne tvoj delovni dan in kaj najraje počneš?

Začne se zgodaj zjutraj, seveda z obilnim ekološkim zajtrkom. Nato sledi v tem času zelo aktualno zalivanje sadik, in dokler temperatura to dopušča, ukvarjanje z zelenjavo (pletje, sajenje). V popoldanskem času z očetom postoriva še kaj v gozdu. Rad sem aktiven in delaven, delo me zamoti in hkrati sprosti, pa naj bo še tako zahtevno. Najraje pa prodajam naše pridelke na ekoloških tržnicah.

Kakšni so tvoji pogledi na tovrstno promocijo kmetije, kot je prodaja na ekoloških tržnicah?

Bolj kot sama promocija mi je pomembna prodaja izdelkov. Pomembno je izdelek prodati, saj ekološko pridelana hrana nima dolgega roka trajanja. Pomembno je, da se zelenjava prodaja sveža in da je čas med proizvodnjo, prodajo in zaužitjem čim krajši. Na trgu srečaš veliko zanimivih obrazov in konec koncev tudi različnih mnenj. Velikokrat se mi je že zgodilo, da so me mimoidoči zbadali in trdili, da ne verjamejo v ekologijo in ekološko hrano. Človek, ki v to ne verjame oz. tega ne spoštuje, po moje ne more spoštovati samega sebe in narave. Je pa problem, da so ljudje slabo ozaveščeni, veliko jih še, denimo, niti ne ve, kaj je hiperprodukcija izdelka ali kako nevaren je gensko spremenjen izdelek. Mislim, da imamo danes ljudje precej "sprane možgane". Naravo smo "zavozili" sami in jo močno omejili, sedaj pa se nam to počasi, a vztrajno vrača. Upam, da bomo to zanko s pomočjo ekologije karseda hitro odtegnili.

Si inovativen in imaš veliko idej. Ali se boš mogoče kdaj ukvarjal z vzgojo kakšne posebne zelenjave?

Možnosti zagotovo so, ampak trenutno vseeno bolj strmim k temu, da je bolj pomembno pridelati kakovostno zelenjavo, kot pa da je "inovativna".

Paradižnik, na primer, je lahko zelen, rumen, črn ali rdeč, ampak ne glede na to, kako nevsakdanji in zanimiv je, ne boš konkurenčen, če ne bo kakovostno pridelan.

Zemlja je vrednota. Kaj bi svetoval mladim, ki se še nekako iščejo in vse preradi zapuščajo kmetije?

Opozoril bi jih, naj premislijo dvakrat, trikrat, preden se za karkoli odločijo. Sam sem zelo hvaležen spletu naključij, da sem imel možnost živeti tako na kmetiji kot v mestu. Biti zaprt za štirimi stenami v bloku in biti prost in svoboden v naravi, je neprimerljivo. Sam sem se odločil za slednje in zagotovo bi bilo zadnje, da bi se vračal v mesto. Je pa po drugi strani seveda res, da nastane problem, če kmetija ne ponuja možnosti zaslužka oz. ga ne vidiš. Moje vodilo je, da je najpomembnejša prodaja kvalitetnih pridelkov. Mislim, da je to danes velik problem večine kmetij, saj ne vedo, kako prodati svoje izdelke.

Še sporočilo bralcem in bralkam Viharnika in morebitnim novim in stalnim strankam ...

Mislite zdravo in seveda jejte zdravo ekološko pridelano hrano, saj je hrana naše gorivo. Si to, kar ješ!

Sodelujemo s Kozjanskim parkom

Martina Cigler, dipl. inž. agr.

Med člani Deteljice sem imela čast spoznati zanimive ljudi, ki so nam lahko vzgled, saj s primeri dobre prakse vzbujajo optimizem in spodbujajo k nadgrajevanju znanja, povezovanju, sodelovanju ter vztrajanju v ekološkem kmetovanju. Eden od njih je direktor Kozjanskega parka, mag. Hrvoje Teo Oršanič, s katerim sem se pogovarjala o aktivnostih v Kozjanskem parku, o njegovi ustanovitvi ter kaj so kmetje z njim pridobili.

Kako je nastala ideja za ustanovitev Kozjanskega parka?

Kozjanski park, pokrajina na vzhodu Slovenije, je eno najstarejših in najboljšežnejših zavarovanih območij v Sloveniji. Velik del Kozjanskega je danes zavarovano območje, veliko 200 km², s statusom regijskega parka. Kozjanski park

Direktor Kozjanskega parka mag. Hrvoje Teo Oršanič

je bil ustanovljen leta 1981 kot Spominski park Trebče. Poglavitni razlog za nastanek zavarovanega območja je bil, da od tod izhaja ena najpomembnejših osebnosti, ki je dodobra zaznamovala Balkan in celotno svetovno politično dogajanje v 20. stoletju – Josip Broz Tito. Spominski park Trebče je leta 1999 z Zakonom o ohranjanju narave postal Kozjanski park s statusom regijskega parka, katerega upravljavec je

javni zavod v okviru Ministrstva za kmetijstvo in okolje.

Temelj zavarovanega območja so bili visoka stopnja biotske pestrosti, naravovarstveno pomembni habitati, kot so travniški sadovnjaki ali suha travišča ter številne naravne vrednote. Visoka stopnja biotske raznovrstnosti uvršča Kozjanski park med najpomembnejša naravovarstvena območja v Sloveniji in Evropi, saj spada večji del parka (69 %) v evropsko pomembna posebna varstvena območja NATURA 2000. Od leta 2010 se območje Kozjanskega z Obsoteljem ponaša s statusom biosfernega rezervata pod zaščito Unesca (program MAB – Man and biosphere, Človek in biosfera).

Kozjanski park je v tridesetih letih zrasel v sodobno zavarovano območje, prepoznavno po edinstvenem sožitju narave in človeka, ohranjeni naravi in naravnih vrednotah, številnim dobrim parkovnim praksam, bogastvu kulturne dediščine ter konkretnem uresničevanju trajnostnega razvoja, ki povezuje človeka z naravo in tradicijo s sodobnostjo.

Kakšne prednosti imajo kmetije, vključene v Kozjanski park?

Javni zavod Kozjanski regijski park je razvil kolektivno blagovno znamko Sožitje- >>

Kanjon Bistrice

Kozjanski park. Kolektivno blagovno znamko lahko pridobi vsak, ki zadostuje pogojem pravilnika o njeni pridobitvi. Splošna usmeritev je, da sta pridelava in predelava usmerjeni trajnostno in sonaravno. "Pridelano v zavarovanem območju" pridobiva na pomenu v prodajnem smislu. Osrednja prireditve v Kozjanskem parku Praznik kozjanskega jabolka je namenjena sonaravno usmerjenim pridelovalcem in predelovalcem iz zavarovanega območja, da prodajajo, predstavijo in promovirajo svoje proizvode. 15-letna tradicija prireditve je ustvarila marsikatero tržno navezavo in spodbudila marsikatero pridelovalca, da je nadgradil pridelavo in se s polizdelki ali izdelki usmeril še v tržno dejavnost.

Na katerih področjih Kozjanski park sodeluje z društvom Deteljica?

Kozjanski park sodeluje z Društvom Deteljica na področju spodbujanja vključevanja oziroma preusmerjanja kmetij v ekološko kmetovanje. V zadnjem času postaja zelo aktualna ideja o skupnem trženju kozjanskih ekoloških proizvodov. Mladi ekološki kmet iz okolice Podsrede razvija idejo o prodaji pridelkov z izključno ekoloških kmetij. Uprava Kozjanskega parka mu pri udeležanju ideje pomaga po strokovni in organizacijski plati. Za v prihodnje pa razvijamo idejo o ureditvi učnega objekta ekološke pridelave zelenjave in sadja v Podsredi. Za to imamo vse pogoje, računamo pa na kakšen mednarodni projekt.

Katere prireditve načrtujete in izvajate v okviru Kozjanskega parka?

Osrednji prireditvi sta Praznik kozjanskega jabolka in Festival ekološke hrane. Praznik kozjanskega jabolka praznujemo vsako leto drugi konec tedna v oktobru. Celotedenska prireditve se začne s pohodom po kozjanskih sadovnjakih, med tednom se odvijajo strokovna srečanja, odprta razstava, vrhunec dogajanja pa je v soboto in nedeljo, ko "okoljski sejem z dušo" spremlja bogat kulturni družabni program

s številnimi praktičnimi prikazi (stiskanje soka, žganjekuha ...). Na prireditvi se predstavlja okoli 140 razstavljalcev, ki so usmerjeni v trajnostno sonaravno pridelavo in predelavo. Ob odprtju praznika pa pripravljamo tudi presenečenje.

Festival ekološke hrane smo letos organizirali drugič, in sicer 1. junija. Festival je namenjen izključno predstavitvi certificiranih ekoloških pridelovalcev, izmenjavi izkušenj ter strokovnemu posvetu na temo ekološkega kmetovanja.

Celoletni program prireditev in dogodkov v okviru JZ Kozjanski park je zelo bogat – od poletnih naravoslovnih delavnic za otroke (v prvi polovici julija) do vsakoletnih pohodov (ob dnevu okolja, Emin pohod in pohod po kozjanskih sadovnjakih), steklarskih delavnic do razstavne dejavnosti – vse s ciljem doseganja boljšega odnosa do okolja in uvajanja trajnostnih in sonaravnih principov v razvojna prizadevanja na vseh področjih.

Več o parku in programu aktivnosti je na naši spletni strani <http://www.kozjanski-park.si>

Vljudno vabljeni, da nas obiščete.

Občutek stiske, ujetosti v situaciji in nerešljivosti težav

Marijana Kašnik, univ. dipl. soc.

Vsakdo prestane v življenju različne krize in duševne stiske.

Pogosto se znajdemo na življenjskih prelomnicah, ko ne zmoremo sami, ko potrebujemo človeško oporo in včasih tudi strokovno pomoč. Vendar se danes vse pogosteje soočamo s situacijami, ko ostaja človek v stiski (še posebej v primeru čustvenih stisk) dobesedno sam.

Zgodi se, da se ti v življenju nakopiči preveč stvari. Počasi se v tebi prebujajo občutek, da je tvoj nadzor nad življenjem vse manjši in vsi poskusi, da bi zmanjšal vzrok stiske, se izkažejo za neuspešne. Imaš občutek, da nikomur ni mar zate, da te nihče ne opazi. V poletnih mesecih, ko so ulice polne ljudi, ko se ljudje družijo,

veselijo in hodijo skupaj na izlete, morje ipd., je občutek osamljenosti in brezizhodnosti še večji. Nekje od daleč slišiš nasvete "saj bo bolje, tudi jaz sem bil v podobni situaciji, misli raje na pozitivne stvari", a ti tega preprosto ne zmoreš. Zato se raje izogibaš ljudem in imaš občutek, da bi se najraje odklopil.

A o duševnih stiskah, črnih mislih in težavah je treba spregovoriti. O tem lahko spregovorimo s člani družine, s prijatelji, sodelavci, zaupamo se lahko osebnemu zdravniku idr. Samo pogovor naših težav ne bo rešil, bo pa prinesel občutek razbremenjenosti. Ni treba, da breme nosimo sami, lažje je, če ga z nekom delimo. V pogovoru lahko najdemo rešitve svojih težav, ki jih prej nismo videli. Ko se nekomu zaupamo, nam je lažje, pa čeprav se situacija niti ne bo spremenila. A dobili bomo pomemben občutek, da nismo sami. Da je nekdo, ki stoji ob nas in nas podpira. Nas sliši in razume.

Imeti čustveno stisko in poiskati pomoč ni znak šibkosti. To je le znak moči in sposobnosti, da se zmoremo postaviti zase in poiskati rešitev. Če ste v čustveni stiski, ne odlašajte in poiščite pomoč.

Na voljo je tudi tukaj:

- osebni ali dežurni zdravnik
- 112 – reševalna služba
- (01) 520 99 00 – klic v duševni stiski (med 19. in 7. uro zjutraj)
- 116 123 – zaupna telefona Samaritan in Sopotnik (24 ur/dan, klici so brezplačni)
- (01) 234 97 83 – zaupni telefon Za-Te (vsak dan od 16. do 22. ure)
- 080 11 55 – SOS telefon za ženske in otroke žrtve nasilja (vsak dan od 18. do 22. ure, klici so brezplačni)
- 116 111 – TOM telefon otrok in mladostnikov (vsak dan od 12. do 20. ure)

Če sami ne vidimo nobene rešitve za svoje težave, to ne pomeni, da ne obstaja. Pomeni le, da je trenutno zaradi svoje velike stiske ne vidimo. Intenzivne čustvene bolečine, ki jih doživljamo, lahko popačijo naše razmišljanje, tako da težje vidimo možne rešitve. Prijatelji, partnerji, zdravniki, svetovalci idr. nam lahko pomagajo. Dajmo jim priložnost!

Junij – mesec žetve

Janez Bauer

Vsak dan, od zore do mraka naše pridne čebelice prinašajo sladko medicino v panj. Tam jo panjske čebele predelujejo v sladki med in shranjujejo v satje. Mesec junij je res žetev celoletnega truda naših čebelic. Naberejo si medicino, da lahko preživijo hudo, mrzlo zimo. Že leta je tako.

Res, ne samo leta, cela stoletja, celotno življenje čebelje populacije skozi tisočletja je bilo tako. V pozni zimi, takoj ko se je začel dan daljšati, je matica zalegla prve celice in začel se je razvijati nov čebelji rod. Vsak dan več; vrhunec zaleganja je ravno konec maja in v juniju, ko matica na dan zaleže tudi več kot 2000 celic. Tako močno zaleganje so matice omogočile obilne paše na travnikih in gozdovih, saj je bilo hrane dovolj. Vse viške hrane pa so čebele shranjevale v satje za dolge, mrzle dni, ko zunaj nič ne cveti. Te viške hrane, med, če prav rečemo, je pobral čebelar in jim medene zaloge nadomestil s sladkorjem. Čebele so se na to privadile in vsi smo bili zadovoljni. Imeli smo sladki med, čebele pa dovolj sladkorne raztopine. Lahko so se mirno pripravile na dolge zimske dni.

Krevhova bica s turistične kmetije Krevh nad Trobljami vzorno skrbi za svoje čebele.

Sedaj pa ni nič več tako. S spremembami naravnega okolja so se spremenili tudi življenjski pogoji za čebele.

Skozi leta lahko opazujemo, kako se spreminjajo pogoji za preživetje čebel. Seveda na slabše, da ne bi kdo mislil, kako

je našim čebelicam lepo. Čebela je zelo občutljiv organizem. Njen življenjski cikel je poleti samo 40 dni. Dvajset dni preživi v panju in dvajset dni nabira medicino po naših poljih, travnikih in gozdovih. Od zore do mraka smo rekli. Ne pozna počitka in zato tudi hitro umre. Nadomestijo pa jo nove, mlade čebelice in tako se čebelji življenjski cikel zelo hitro obrača. Zaradi tega se vsaka sprememba, vsako poslabšanje življenjskih razmer ravno pri čebeli zelo hitro opazita. Vse to, kar bo človeka pričakalo čez par sto let, saj človek živi že skoraj sto let, se pri čebeli vidi v nekaj mesecih ali letih. Zato niso iz trte zvite tiste besede, ki jih naj bi izrekel sam Einstein: Kjer ne bo preživela čebela, bo tudi človek v petih letih umrl. Taki časi pa se nam počasi bližajo.

Letošnje čebelarstvo leto je bilo do sedaj res nekaj posebnega. Čebele so prezimile lepo, kot že dolgo ne tako. Spomladi so se čebelice čudovito razvijale in konec aprila smo lahko videli že prve čebelje roje. Vse je bilo v pričakovanju prvih medenih paš. Pa je prišel mrzel maj. Hladen in deževen, kot še nikdar do sedaj. Sredi cvetenja sadja in travnikov je deževalo, ne deževalo, lilo kot iz škafa. Okoliške vrhove je pobelil sneg skoraj do dolin, zaradi žleda polomljeno drevje je bilo še bolj ranljivo. Polni panji čebel pa so čakali in čakali, kdaj bo posijalo sonce. Čakale so čebelice in od lakote tudi umirale. Zaradi hladnega vremena še po vodo niso mogle in tudi zalega je umirala. Lačne čebele so umirale, lačna matica pa je prenehala zalegati in čebel je bilo vsak dan manj. Še huje bi bilo, če ne bi na pomoč priskočil čebelar in začel čebel krmiti. Skoraj vsak dan, ves maj, so čebele živele samo zaradi truda in skrbi čebelarja. Hranjenje, ki smo ga včasih opravili za zimsko zalogo, smo morali opraviti že sedaj. Navkljub hranjenju pa se je število čebel zmanjševalo in v junij smo prišli s slabimi čebeljimi družinami, ki bodo komaj kaj nabrale za svoja lačna usteca. Kako naj potem govorimo o žetvi, o točenju medu, ki je za čebelarja najlepše opravilo? Tega letos ne bo ali pa bo medu zelo malo.

Včasih smo točili med še konec avgusta. Pa v septembru so naši očetje prepeljali čebele na pliberško polje, kjer so bila velika polja ajde. Čebele so nabrale dovolj zase in za čebelarja. Danes pa so redke medene paše samo še v maju in juniju. Vse ostalo, kar je še kje cvetelo, so pomorili herbicidi, čebelam na oni svet pomagajo insekticidi, po travnikih pa namesto rož cvetijo bale silažne trave.

Le kam drvi ta svet? Čebelica ne more več nositi sladkega medu!

Zdravilni učinki kozjega mleka

Martina Sušec Valentar, dr. vet. med.

Foto: Igor Senekovič

Poletna paša ponuja kozam veliko vrst rastlin, od tega tudi zdravilnih, ki jih z veseljem popasejo, zato je posledično njihovo mleko zelo kvalitetno in ima številne blagodejne učinke na naš organizem in zdravje. Priljubljenost in povpraševanje po kozjem mleku in izdelkih iz njega naraščata in mleko postaja vedno bolj cenjeno.

Med izrazito mlečne pasme v Sloveniji uvrščamo **slovensko srnasto kozo, slovensko sansko kozo in drežniško kozo (bovški mlečni tip)**. Kozja mlečnega tipa je namenjena prireji mleka in slovenske pasme so odporne, dobrega zdravja in primerne tako za hlevsko rejo kot pašo na strmih hribovitih področjih. Slovenska srnasta pasma je najštevilnejša pasma koz v Sloveniji. Spada med evropske alpske pasme koz. Posamezna kozja da letno več kot 500 kg mleka.

Sestava kozjega mleka: 13,8 % suhe snovi, 4,4 % maščobe, 4,1 % beljakovin, 3,3 % kazeini, 1,2 % serum proteini, 4,4 % laktoze in 0,8 % mineralov. Med lipidi mleka prevladujejo trigliceridi. Velikost

maščobnih kroglic je najmanjša v kozjem mleku. Maščoba vsebuje kaprinsko in kaprilno kislino, ki dajeta mleku in mlečnim izdelkom značilen vonj in okus. Beljakovine kozjega mleka so lažje prebavljive (v želodcu se tvorijo manjši, bolj razgradljivi skupki sesirjenega mleka), kar je pomembno predvsem za otroke in starejše ljudi. V primerjavi s kravjim mlekom vsebuje tudi manj laktoze, več klorida, riboflavina in niacina, vsebnosti kalija, natrija in magnezija so podobne, manj pa je železa, bakra, vitamina B6 in B12. Vitamin A ostaja v svoji obliki (ne kot karoten), zato je mleko bolj bele barve od kravjega. Vitaminov C in D ne vsebuje veliko.

Kozje mleko je manj alergeno.

Alergija na kravje mleko je najpogostejša oblika alergije pri otrocih do 3 let. Alergijsko reakcijo lahko pripišemo mlečnim beljakovinam, med katerimi je najbolj problematična beta-kazein. Raven beta-kazeina v kozjem mleku je za 89 % nižja kot v kravjem. Študije so pokazale, da lahko skoraj 93 % dojenčkov, ki so alergični na kravje mleko, pije kozje mleko, ne da bi pri tem utrpeli stranske učinke.

Kozje mleko je naravno homogenizirano in lažje prebavljivo (v primerjavi s kravjim se prebavi v pičlih 40 minutah, kar je posledica razpršenosti maščobnih kroglic), zato deluje **protivnetno in protikancerogeno. Lajša boleznih dihal** (astma, rinitis in bronhitis)

in pomaga pri težavah s kožo in lasmi. Zaradi vsebnosti encimov, ki pospešujejo prebavo, pomaga (predvsem sirotka) **pri zdravljenju želodčnih in črevesnih obolenj.** Ker je mleko bogato s kalcijem in fosforjem, njegovo uživanje **preprečuje osteoporozo. Pomirja in odpravlja posledice stresa, izboljšuje koncentracijo in odpravlja občutke tesnobe.** (vsebuje veliko niacina, vitamina B3, holina in vitamina B13). Ker je bogato z vitaminom B12, kalijem in natrijem, **preprečuje visok krvni tlak in ščiti pred arteriosklerozo.**

Mnogo ljudi ima predsodke glede kozjega mleka zaradi vonja in okusa, vendar bi bilo prav, da se prepričajo, da so predsodki neupravičeni, in ga začnejo uvajati v prehrano, sploh zaradi vseh naštetih pozitivnih učinkov na naše telo.

Zavrtnjen škotski teliček

Vančy

Vem, da se boste vsi strinjali z mano, da so skoraj vse male živali lepe in pristrčne, saj jim navadno kar rečemo: "Joj, kak so lubane." Posebej še to velja za komaj skotene teličke škotskega goveda. Že tako so majhni telički zelo pristrčni, škotski pa še posebej.

Pa kaj, ko ga komaj malo za kak hipec lahko vidiš in že ga odvede mamica kravica kam na bolj skrit in odročen kraj, samec bik pa budno pazi, da se jim je v tem času skoraj nemogoče približati. Ne vem, mogoče je kje drugače, ampak kolikor te vrste živali poznam in kolikor sem se menil z rejci, je tako. Mamice kravice so še posebej skrbne do svojih teličkov, ker jih običajno skotijo na paši, jih dojijo in čuvajo. Pa kakor je narava teh živali čisto posebna, njih navada gibanja je najbolj prirodno, prosto prešerno po širnih pašnikih. A se tudi tu najde kakšna izjema. Kako resen problem je, če taka kravica ne sprejme svojega telička, ve Boris Mager, po

Teliček sirota

domače Pušnekov Boris, s Tolstega vrha nad Ravnami.

Škotska kravica je prvič povrgla lepega živahnega bikca, a ga ni sprejela za nobeno ceno. Celo več, zbrčala ga je, tako da ga je skoraj ubila, ubogi teliček je kar hodil za njo, ona pa se ga je še bolj branila. Borisu ni preostalo drugega, kot da ga je vsega ranjenega spravil v hlev, misleč, da bo poginil, a teliček se ni dal. S svojo živahnostjo in veseljem do življenja jih je vse očaral. Seveda je Borisa skrbelo, sploh po vseh napovedih, da brez materinega mleka vsak teliček pogine. Krave nikakor ni

bilo mogoče obvladati, zato je Boris začel telička hraniti s *flaško*. V manjših količinah in bolj pogosto mu daje kravje mleko, ki ga seveda mora kupovati.

Zdaj je že pravi korenjak, saj v minuti ali dveh pospravi *žehtar* mleka, to je kar osem litrov na dan, in v zahvalo veselo skaklja po *štalci*. Zdaj je star že več kot dva meseca in bo kmalu začel jesti tudi seno.

Ko sem ga gledal, se mi je nehote utrnila misel, da je podobno pri ljudeh. Tudi človeške mamice niso čisto vse idealne, a če je ljubezen prava, otroci vseeno zrastejo in imajo lepo mladost!

Narava vabi

Urejene pohodniške poti v primestnih gozdovih in širše

Peter Cesar, predsednik TD SG

Pohodništvo in s tem preživljanje prostega časa v naravi je zdravju in dobremu počutju koristen ter vse bolj priljubljen način rekreacije. Naše občanke in občani vseh generacij se tega dobro zavedajo, zato so naše pohodniške poti vedno bolj obiskane.

V občini Slovenj Gradec je kar veliko poti različnih zahtevnosti, ki so namenjene različnim načinom gibanja in različni porabi časa. V Turističnem društvu Slovenj Gradec smo zato že pred leti začeli tudi z urejanjem pohodniških poti v okolici mesta in tako omogočili našim občankam in občanom hitro dostopnost do urejenih poti. Letos mineva 10 let od ureditve in označitve poti na Rahtelov vrh, v zadnjih letih dobivajo lepšo podobo poti po Dobravi, letos pa skupaj s ČS Stari trg-

Za počitek ob poti ...

mesto uresničujemo dolgoletno idejo, da bi bila urejena tudi pot na grad sv. Pankracija v Starem trgu.

Žledolom v letošnjem februarju je na naših poteh naredil kar precej škode in potrebna so določena sanacijska dela, predvsem pa posek in spravilo poškodovanega in podrtega drevja.

V aprilu je bila končana sanacija gozdov na Dobravi, v maju se zaključujeta sečnja in sanacija gozdov ob poti na Rahtelov vrh, ureditev ob kolesarski poti,

v juniju pa predvidevamo tudi končanje sečnje in spravila poškodovanega drevja v soteski Kaštel v Suhem dolu, s čimer bo ponovno zagotovljena normalna prehodnost tudi te naše poti do Plešivškega mlina.

V Turističnem društvu Slovenj Gradec se bomo skupaj z Gozdnim gospodarstvom in Zavodom za gozdove potrudili, da bodo poti ponovno urejene in zanimive. Vabimo vas, da se čim večkrat sprehodite po njih.

Kdor hitro da, dvakrat da!

Mag. Jože Marhl

Prostovoljno gasilsko društvo Brezno-Podvelka in Krajevna organizacija RK Brezno sta v Breznu organizirala hitro in uspešno akcijo zbiranja materialne pomoči za prebivalce Srbije ter Bosne in Hercegovine, ki so jih prizadele poplave. Občani so se množično odzvali na povabilo obeh organizacij in garaža v gasilskem domu se je hitro polnila. Material sta sprejemala in ga tudi sortirala gasilca Andrej Uštar in Žan Sedmak.

Istočasno z zbiranjem materialne pomoči pa je KO RK Brezno, ki ga vodi Jožica Vrenčur, izvajala s pomočjo medicinskih sester Mateje Šmon in Nastje Robnik merjenje krvnega tlaka in sladkorja v krvi. Številni občani so

Merjenje krvnega tlaka in sladkorja v krvi

Garaža v gasilskem domu se je hitro polnila.

opravili to kontrolo, posamezniki pa so glede na rezultate meritev dobili tudi ustrezne nasvete.

Obe aktivnosti sta si ogledala in jih pohvalila župan Občine Podvelka Anton Kovše in sekretarka Območne organizacije RK Radlje ob Dravi Katja Črešnik Rac. Za okrepcilo je poskrbel KO RK Brezno.

Zahvale in pohvale vredna dejavnost.

Marjan Jerala je kri daroval že stokrat

Vančy

4. junija je bilo v Bukovju pri Dravogradu vse v znamenju Rdečega križa. To je tradicionalni dan slovenskih krvodajalcev, na ta dan so leta 1945 v

Sloveniji prvič odvzeli kri in jo opremili s konzervansi, da so jo nato lahko shranili. Namen tega praznika je širiti zavedanje o pomembnosti varne krvi in prostovoljnega organiziranja krvodajalcev.

Osrednji del slovesnosti in programa je bil namenjen prostovoljstvu, pomoči pri organizaciji Rdečega križa Slovenije, Občine Dravograd, in prostovoljnemu krvodajalstvu.

Program so s pevsko-glasbenimi točkami povezali gojenci glasbene šole

Katice Korošec, priznanja pa je po nagovoru podelila županja Marijana Cigala.

Za 25-krat darovano kri je bilo podeljenih 9 priznanj, za 30-krat 11, za 40-krat 8, za 50-krat 4 za 60-krat 1, za 70-krat 2, za 90-krat eno priznanje Antonu Štriglu iz Šentjanža in za 100-krat Marjanu Jeralaju iz Dravograda.

Marjan Jerala že od svojega 17 leta starosti redno daruje kri in novembra leta 2013 jo je daroval že stotič. Letos že stopvič. Za slovenjgraško bolnišnico je tako daroval več kot 35 litrov krvi.

Organizacija Rdečega križa Dravograd se je na prireditvi zahvalila še vsem nesebičnim pomočnikom, brez katerih bi bila organizacija le na papirju, ti pa s svojim požrtvovalnim delovanjem delujejo na terenu, med ljudmi, potrebnimi pomoči.

Ob zaključku se je voditeljica še enkrat zahvalila vsem krvodajalcem, saj v Sloveniji vsakih 5 minut nekdo potrebuje kri. Tako je potrebno 400 krvodajalcev, ki pripomorejo k ohranjanju zdravja in življenja soljudi.

V imenu organizacije Rdečega križa Slovenije vsem prejemnikom plaket in priznanj iskrene čestitke v imenu potrebnih pomoči pa velika HVALA!

Marjan Jerala bo z darovanjem krvi nadaljeval.

Srečanje objezerskih turističnih društev

Vančy

Turistično društvo Dravograd je iz Markovcev pri Ptujju dobilo povabilo na srečanje objezerskih turističnih društev, pa smo si rekli: zakaj pa ne! Sicer v svoji občini nimamo jezera, kakršni sta Bled in Bohinj, imamo pa vseeno na reki Dravi dve, prvo nad jezero elektrarne in drugo pod Trbonjami. Tudi Markovci imajo veliko zbirno jezero, ki potem preusmerja vodo v kanal proti hidroelektrarni.

Dan se je naredil *tak tak*, malo sonca, več oblakov, mi pa veselo na avtobus in na rajžo med Prleke. Česa posebnega si nismo obetali, češ kaj bomo pa tam sploh zanimivega lahko videli, Dravo imamo pa že tako tu. A smo bili zelo presenečeni.

Tudi vreme se je nekako prevesilo v bolj prijazno, tako da je tu in tam že pokukalo sonce. V Markovcih pa topel sprejem, izjemna gostoljubnost, predvsem pa organizacijska uigranost, tako da se je kar videlo, da so vajeni velikih spektaklov. Bilo nas je, z domačini vred, več kot 700 iz 18 objezerskih ali pa obdravskih turističnih društev in pogostili so nas prav vse. Presenečen sem bil tudi nad velikostjo tega umetnega dravskega jezera.

Po svečanem sprejemu so nas razdelili na dve skupini in nas popeljali (vsako skupino v svojo smer) po štiri kilometre in pol dolgi tematski poti. Tu smo si ogledali prostostoječi čebelarški muzej, kjer so nas je pričakali godba in *štanti* s pogostitvijo. Najbolj se mi je *dopadla* njihova pogača, ki

Medene dobrote

ji rečejo *cvirkača* (pogača z ocvirki), poskusili smo lahko medov liker in še veliko brezalkoholnih napitkov. Seveda smo si ogledali vse čebelarske priprave, stare in tudi najnovejše.

Pot smo nadaljevali ob velikem dravskem jezeru, ki tok Drave preusmerja v umetno speljan kanal, ki nato žene hidroelektrarno, višek vode pa spušča v staro strugo. Ustavili smo se ob športno-rekreativnem jezercu, kjer so nas zopet pričakali z vaško godbo in pogostitvijo; se razume: bil sem za *cvirkačo*.

Ogledali smo si še velik mlinski obrat, ki ga že z zelo dolgo tradicijo upravlja družina Korošec. Mlin Korošec v vasi Zabovci je eden največjih v Sloveniji. Mogoče se še spomnite mojega prispevka o mlinih v *Viharniku* nekaj števil nazaj, a česa tako velikega nisem opisal.

Pri njih zmeljejo 70 ton zrnja na dan. No, potem res ni čudno, da imajo svoje tovornjake za odvoz mlevskih izdelkov na tržišče. Veliki valjni mlini neutrudno meljejo, vreče pa polnijo moderni stroji, ki pakirajo po 50, 25, 10, 5 in 1 kg težke vreče. Stroj robot si postavi paleto, zloži nanjo določeno število vreč in jo po traku preda naslednjemu

robotu v dodelavo in ovijanje. V predverju imajo manjšo prodajalno mlevskih izdelkov in gostišče Pri mlinarju, kjer so nas pogostili z lepimi rdečimi češnjami.

Ko smo tako pohajali okoli Markovcev, sta me prijetno presenetili njihova prijaznost in urejenost hiš ter gospodarskih poslopij, polnih rož. Ob vrnitvi na prireditveni prostor nas je že čakala pogostitev. Sledile so predstavitve vseh objezerskih društev in vsi so prireditelju prinesli po en simbolični izdelek iz svojega kraja. V kulturnem programu so nam zapeli Orači iz Markovcev. Tako so navdušili s svojim ubranim petjem, da jih skoraj nismo spustili z odra.

Sledile so še šaljive tekmovalne točke. Dan je minil, kot bi trenil in že smo morali na pot proti domu. Obljubili smo, da se zopet vidimo na 20. srečanju objezerskih društev, ki bo naslednje leto v Dravogradu. In kaj jim bomo mi pokazali? O, pa že imamo kaj lepega: lepe turistične kmetije, vasico Libeliče, Renarjevo, grad Bukovje, ribiški muzej in seveda še znameniti *flos* na Dravi. "Pridite nas že vmes kaj obiskat!" smo jih povabili, kot vabimo tudi vas!

Pred čebelarškim muzejem

Koroški literati seniorji na obisku pri članici Mihaeli Lenart nad Radušami

Tu se radi zbiramo in srečujemo še iz časov Literarnega kluba Slovenj Gradec, ko sta v njem delovala še Tone Turičnik in Jože Tisnikar. Mihaela ne samo da postreže s sveže pečeno pogačo iz krušne peči, ampak tudi vsakemu udeležencu podari kakšen lep lastnoročno izdelan spominček. Letos smo prejeli ročno poslikane lončke.

Vančy

Oddih v termah Lendava

Franc Areh

Lendava leži pod lendavskimi goricami ob reki Lendavi in Bukovniškem potoku. V osrčju mesta stojijo terme Lendava z edinstveno parafinsko termalno vodo. Te terme so si letos za okrevanje izbrali diabetiki, ki imajo svoj sedež v Dravogradu, v društvo pa so vključeni tudi člani drugih koroških občin.

Nastanili so se v hotelu Lipa v Lendavi, ki je pravi biser na prekmurski ravnici, obdan z bazeni, ki vsakomur ponujajo obilo sprostitve in zdravega uživanja. Izbrali so si pravi termin v maju, ko je narava razcvetena in vse ozelenelo. Poleg pestrega programa, ki so ga imeli med sedemdnevni bivanjem v toplicah, so čas izkoristili tudi za ogled mesta, ki ponuja veliko lepega in zanimivega. Čas je kar prehitro mineval in treba je bilo iti domov. Da pa je vse potekalo kot mora, gre zahvala predsedniku društva Ivanu Pavliču. Člani društva si takšnih počitnic še želijo.

Člani društva v Lendavi

Praznik četrtnih skupnosti MOSG

Tatjana Krejan Košan

Foto: Ida Robnik in Peter Cesar

Pet četrtnih skupnosti, ki predstavljajo mestni del občine Slovenj Gradec, Center, Polje, Štibuž, Legen-mesto in Stari trg-mesto, se od leta 2000 zapored tradicionalno srečuje in ob tej priložnosti podeljuje priznanja posameznikom in društvom za aktivno delovanje na različnih družbenih področjih v ČS in občini.

Letošnja prireditev je bila v soboto dopoldne, 7. junija, v centru Slovenj Gradca. Dobitniki priznanj ČS za leto 2014 so: Stanislava Tamše, Vesna Ošlak, Dražen Topič, Turistično društvo Slovenj Gradec in

Z veseljem so si nadeli predpasnike: Joža Radošević, Andrej Čas, župan MO SG, Tatjana Krejan Košan, Milena Žuželj, Peter Cesar, podžupan MO SG

Avditorij

Ženska vokalna skupina Nova.

Praznik četrtnih skupnosti je vedno imel pridih kulturno-zabavne in kulinarčne prireditve. Letošnji kulinarčni del je predstavljal peko palačink z različnimi nadevi. Predstavniki vseh ČS so v karirasto-pikastih predpasnikih na stojnicah pekli palačinke in jih ponudili

obiskovalcem.

V kulturnem programu so sodelovali odlični mladi glasbeniki učenci Druge osnovne šole Slovenj Gradec in harmonikar Klemen Smolar.

Peka palačink

Nagrajenci s predstavniki četrtnih skupnosti

Modna revija s stilsko preobrazbo

Koroški dom starostnikov Črneče

Manca Javornik

Leta 2011 smo za stanovalce našega doma pripravili prvo modno revijo z naslovom Stari spomini v novi preobleki, ki je bila z navdušenjem sprejeta. Projekt smo prijaviли na natečaj za naj prostovoljski projekt, ki ga razpisuje Mladinski svet Slovenije, in dobili zanj priznanje takratnega predsednika republike, Danila Türka.

Želje stanovalcev po vnovičnem sodelovanju so nas spodbudile, da je naša modna revija postala tradicionalna. Že četrto modno revijo z naslovom Modna revija s stilsko preobrazbo smo v dvorani doma priredili 8. maja 2014.

Stanovalci, obiskovalci in gostje so bili priča stilski preobrazbi dveh naših stanovalcev. Naše gospe in gospodje, manekenke in manekeni, pa so ob pomoči prostovoljk, voditeljic prijateljskih skupin, zaposlenih in sponzorjev predstavili pomladno-poletno kolekcijo oblačil in tudi oblačila za šport in rekreacijo. Za popestritev programa sta poskrbela Duo 3M s Prevalj in mlad plesni par Maro Vranaričič in Sara Frühauf.

Kandidati za stilsko preobrazbo so na prijavnice navedli različne želje po spremembi svojega videza, kot so:

Modna revija v črneškem domu

sprememba pričeske, moderno striženje, pomlajen obraz s pomočjo *make-upa*, novi stil oblačenja in sploh nekaj "čisto novega".

Na podlagi prijav smo v ponedeljek, 5. maja, izvedli javno žrebanje. Presenečena in srečna, Jožica Ambrož in Vinko Grum sta se ta dan prepustila rokam strokovnjakov.

Jožica je pred prihodom k nam živela v Črnečah. Je simpatična gospa, ki je rada lepo urejena in zelo dobro skrbi za svoj videz. Rada se sprehaja, se udeležuje mnogih aktivnosti v domu in izven. Na stilski preobrazbi se je po rdeči preprogi sprehodila v zelo lepem, barvno usklajenem kompletu, ki ji ga je podarila prodajalna Danijela iz Dravograda, v trgovini z obutvijo Tejči pa si je Jožica izbrala lahke, mehke čevlje, s katerimi se je sprehajala kot mladenka. Pričesko in rahel *make-up* ji je uredilo in podarilo Frizerstvo J-Lo iz Dravograda.

Vinko je pred prihodom v naš dom živel v Radljah ob Dravi. Hitro se je vključil v domsko življenje. Je zelo pozitivno naraven in dobrovoljen. Za stilsko preobrazbo si je želel obleko in rožnato srajco in ta želja se mu je izpolnila. Ob koncu je presrečen ob glasbi tudi zaplesal.

"Dajmo življenje v obleke, da ne bodo visele samo v omari," je rekla naša stanovalka. Tako so drugi prijavljeni stanovalci – manekeni in manekenke –, kar 26 jih je bilo, s pomočjo naše delovne inštruktorice odprli svoje prepolne omare in izbrali najlepša oblačila. S ponosom so se pogumno sprehodili po rdeči preprogi in z nami delili delček svojega življenja.

Prireditve – tako obleke, obutev in urejanje kandidatov za stilsko preobrazbo – je bila v celoti organizirana prostovoljno in s pomočjo pokroviteljev.

Povezovala jo je prostovoljka Anica Debenjak.

Prireditve je odlično uspela, nastopajoči so bili ponosni in srečni, mi pa vas že sedaj vabimo na naslednjo modno revijo.

Novi prostori družinskega podjetja ABC Breznik

Ivan Rus

Družinsko podjetje ABC Breznik iz Pameč se je preselilo na drugo lokacijo, in to v Slovenj Gradec, kjer je bilo nekoč podjetje Avto-servis. Tu se je Andrej Breznik pred štiridesetimi leti

Tim ABC

učil za avtoelektrikarja. Nikoli mu ni prišlo na misel, da bo prav on tu nekoč odprl svoj avtoservis in da bo prišel na odprtje tudi njegov nekdanji direktor Ivo Čerče.

Pri svečanem odprtju so sodelovali mnogi predstavniki Slovenj Gradca, od župana Andreja Časa, podžupana Petra Cesarja do svetnikov. Pridružil se jim je tudi predsednik Obrtno podjetniške zbornice Ivan Meh in podal nekaj svojih razmišljanj, spregovoril pa je tudi vodja Euroservis-mreže iz Ljubljane Aleksander Remec, ki je

predstavil delovanje Evroservisa v Sloveniji in Evropi.

Odprtje podjetja ABC Breznik sta popestrila tudi Pihalni orkester Slovenj Gradec, ki je ravno ta dan praznoval 80 let delovanja, in ansambel Napev, katerega eden od članov prihaja iz družine Breznik. Po 26 letih podjetništva je postalo njihovo delovno okolje premajhno, zato so se odločili, da odprejo večje in modernejše, da lahko zadovoljijo vse potrebe strank.

Noben obiskovalec ni šel domov lačen in žejen.

Za sosednjimi vrati

Po 50 letih zaprl svojo obratovalnico mizar Avgust Jeromel

Mag. Kornelija Marzel

Les je naravni material. Deluje toplo in prijetno na otip. Življenje v leseni stavbi umirja stres, dotik z lesom nas energetsko prerodi, podobno kot sprehod v gozdu, ki na obiskovalce deluje pomirjujoče.

Dober oblikovalec lesa mora lastnosti tega naravnega materiala, tako prednosti kot morebitne slabosti, odlično poznati in jih znati izkoristiti pri obdelavi. Upokojeni mizar in lovec Avgust Jeromel je zagotovo primeren sogovornik, ko beseda nanese na gozd, les, lesene izdelke. Le kaj ne bi bil, saj

je v svoji karieri obdelal več kot 1000 m³ različnega lesa.

Redki so mizarji, ki so z lesom delali tako dolgo kot mizarški mojster Avgust Jeromel. Svojemu hobiju in poklicu je ostal zvest od leta 1953, ko se je te obrti začel učiti v mizarški delavnici Miha Lavreta v Podgorju. Do leta 1962 je pilil mizarске večšine pri svojem sokrajšanu Mihecu, kot se ga spominjajo starejši Pogdgorčani in Slovenjgradčani. Nato je nakaj časa delal na Komfortu, kjer je bil takrat direktor Alojz Mithans, in potem še pri mizarju Bernardu Hudolistu, od koder se je leta 1969 podal na samostojno obrtniško pot. Sprva je imel prostore v stavbi na Sejmiški, nato se je preselil v nekdanjo obrtno-ključavničarsko delavnico Zupančič na Pohorski cesti, kjer je delal do upokojitve v lanskem novembru. V nadstropju stavbe še danes živita z ženo Mojco, delavnico pa je oddal v najem.

V 44 letih samostojne obrti je v svoji delavnici mizarških večšin učil več kot 20 vajencev. Veliko je bilo pri njemu v uku praktikantov, prav tako mizarških pomočnikov. Imel je tudi po šest

pomočnikov in tri vajence hkrati. Odlično je sodeloval s cehovskimi združenji. Vse od ustanovitve Obrtne zbornice Slovenj Gradec je njen član, več kot 25 let je aktivno deloval v njenem upravnem odboru.

Le kdo v Slovenj Gradcu ne pozna Mizarstva Jeromel? V delavnici so po naročilu izdelovali tako stavbno kot notranje pohištvo, veliko so opravili tudi vzdrževalnih del in popravil. Elektro, Pošta, občina, upravna enota, sodišče, tožilstvo, Tovarna usnja, Kograd, Lesna, župnišče in drugi so bili njegove redne stranke iz takratnega družbenega sektorja. Marsikateri dom krasi pohištvo, ki so ga izdelali v Mizarstvu Jeromel. Polepšali so tudi najvišje ležečo cerkev v Sloveniji, cerkev svete Uršule na Uršlji gori, pa tudi cerkev v Šentilju pri Mislinji, na kar so v Mizarstvu še posebej ponosni.

Spominja se, kako je svoji Mojci (danes ženi) z veseljem povedal, da je mizar. Ni prepričan, da bi danes kateri izmed mladcev to tako s ponosom naznanil svoji *punci*. Poklic mizarja, obdelovalca lesa je danes namreč v družbi premalo cenjen. Enako velja za lesene izdelke, ki jih nadomeščajo drugi materiali, kot so *iverica*, plastika in drugo.

Kljub navedemu ter dejstvu, da je bilo nekdaj poslovanje obrtne delavnice bistveno manj obremenjeno z birokracijo in drugimi nepotrebnimi ovirami, bi se ponovno odločil za poklic mizarja. Toplina lesa, povezanost z gozdom in naravo ter

Avgust Jeromel v svoji delavnici

zadovoljstvo strank je bilo tisto, kar je Avgusta navduševalo in poganjalo naprej. Zato je v poklicu vztrajal vse do zaprtja delavnice v novembru 2013.

Sedaj ima več časa za pogovore z ženo, za vnuke in za šah s prijatelji. Stik z naravo ohranja preko Lovske družine Podgorje, v katero je včlanjen več kot 50 let. Bil je član upravnega odbora in tudi predsednik gradbenega odbora. Za uspešno delo na področju lovstva,

varovanja narave in krepitev lovske organizacije je prejel plaketo Koroške lovske zveze, od Lovske zveze Slovenije pa srebrni jubilejni lovski znak. Tudi pri nastajanju Lovskega doma Podgorje je aktivno sodeloval.

"Med lovci se dobro počutim in zagotovo se bodo naša druženja v prijetni naravi, v sožitju z gozdom, tudi v prihodnje nadaljevala," zaključuje Avgust Jeromel.

Mojstrovine izpod Frančevih rok

Silvo Jaš

Marsikateri naključni obiskovalec, ki ga pot zanese k domačiji Franca Ločnikarja z Gortine, ima v njegovi posebni sobi resnično kaj videti. Je kot nekakšna galerija, kjer v toplini lesa najrazličnejših vrst in oblik, zagleda številne upodobitve, vžgane vanj.

Pred očmi se ti pojavijo motivi mnogih trdnih kmetij Kozjaka in Pohorja, skrivnostni bregovi zasanjane Drave, številna znamenja, kapelice ter cerkve daleč naokoli po koroški krajini. Posebno mesto in veljavo med njimi imajo tudi številni gasilski motivi, zlasti tisti svetega Florijana. Ker pa je Franci ribičji predan z dušo in srcem, ter še ribiški čuvaj povrhu, prevladuje na njegovih izdelkih tudi nič koliko različnih sladkovodnih rib.

Franco Ločnikar z Gortine nad Muto je pravi mojster.

Na obdelano in zbrušeno desko najprej s svinčnikom izriše določen motiv, z gorilnikom ali z ročnim gravirnim strojčkom pa nato še vse skupaj dodatno poudari. S posebnimi najrazličnejšimi obstojnimi barvami za les zaključuje upodobitev, na koncu pa navadno izdelek še polakira.

Sleherna slika takšne ali drugačne oblike zahteva zvrhano mero natančnosti, potrpežljivosti ter veliko, veliko časa. Prav v vsako pa je vtkana tudi Francova izrazna zmožnost, kajti ljubitelj likovnega udejstvovanja je bil že v osnovni šoli. Vse to je skupaj s petimi desetletji nosil in tuhtal v sebi, v zadnjih petih letih pa je privrelo na dan. Zato tudi sedaj toliko bolj intenzivno ustvarja, v veliko oporo pa mu je žena Olga, ki ga bodri in spodbuja z novimi idejami.

Večino svojih del namenja za številne slovesnosti, mnoge podari dragim prijateljem, znancem in ljudem okrog sebe. Prav vsako pa ima svojo vrednost, saj je v njih vtkan del Franca, na mnogih pa tudi veliko že zdavnaj pozabljenih naših preteklosti.

Kratkohlačniki

Poučno dopoldne na lovski koči Orlica

Monika Ravnjak,
vodja podružnične šole Vuhred

Učenci in učiteljci iz podružnične šole Vuhred smo v soboto, 31. 5. 2014, preživeli prijetno dopoldne v družbi gozdarjev in lovcev. Gozdarja in lovca Janez Skerlovnik in Miha Mrakič sta z veseljem izpolnila našo željo in nam na zanimiv način predstavila delo gozdarja in nas seznanila z vlogo lovcev v naših gozdovih. Miha je imel zraven tudi lovskega psa Okija, ki je takoj postal naš prijatelj.

Gozd ob lovski koči je bil pravi učni prostor za naše učence. Gozdarja sta se zelo potrudila in učencem na razumljiv način naštel in pokazala glavne drevesne vrste v naših gozdovih ter seveda opisala razliko med listavci in iglavci. Nekaj so naši učenci že vedeli in z opazovanjem dreves dopolnili svoje znanje. Poimenovali so tudi plodove hrasta in bukve ter si za vedno zapomnili, da želod raste na hrastu, žir pa na bukvi. Učenci so z veseljem opazovali storže iglavcev in se naučili, na katerem

Imeli smo čudovit dan!

drevesu raste določen storž. V gozdu so učenci našli tudi storže macesna, za katerega jim je gozdar povedal, da je edini iglavec, ki jeseni odvrže iglice. Janez jim je pokazal tudi različne drevesne skorje, Miha pa pokazal premerko in razložil ter pokazal, za kaj in kako se uporablja. Učenci so tudi z radovednostjo opazovali, kako se uporablja Preslerjev sveder. Ker imajo v bližini lovske kočice tudi vabo za smrekovega lubadarja, smo si s pomočjo lupe smrekovega lubadarja tudi ogledali. Učenci so postavljali tudi zanimiva vprašanja, na katera so dobili konkretne odgovore.

Miha jim je pokazal osnovno opremo lovca, puška in daljnogled sta bila najbolj

zanimiva. Navdušeni pa so bili nad Okijem, saj je ukaze svojega gospodarja dosledno upošteval. Pritegnila jih je tudi mini razstava rogov in kožuhov različnih divjadi. Ob tem so tudi spoznavali, da poznamo različne skupine živali v naših gozdovih. Janez in Miha sta učencem pokazala tudi krmišče in valilnico ter razložila njun pomen. Lovec Miloš jim je nazorno predstavil lovske tisk in pokazal lovske revije in knjige.

Učenci so v gozdu zelo uživali in se z risbicami zahvalili gozdarjema za njun trud in čas, ki sta ga preživela z nami. Ožbej na harmoniki in Jaka na saksofonu pa sta poskrbela, da je bil konec našega druženja res vesel.

Pod zelenim klobukom

Salamijada 2014

Aljaž Verhovnik

Foto: Đino Katavič

26. aprila 2014 je v organizaciji Lovske družine Slovenj Gradec na Strelišču Žančani potekala že 4. salamijada.

Na prireditvi so predstavili ocene salam, ki jih je dan poprej ocenila strokovna komisija v sestavi: Jože Temnik (predsednik), Marijana Štern, Zdenko Štern in Đino Katavič. Komisija je ocenjevala vonj, okus, teksturo, barvo in sestavo prereza ter zunanji videz salam.

Od 20 možnih točk, ki jih je predvideval ocenjevalni obrazec strokovne komisije, so prve tri salame zbrale kar 19 točk. Tako so bile po mnenju strokovne komisije za najboljše izbrane salame Davida Hlupiča, Darka Hlupiča, Mirana Grobelnika in Antona Rogine.

Starešina LD Slovenj Gradec Franjo Kuperti čestita zmagovalcu salamijade 2014 Davidu Hlupiču.

Na salamijadi so letos predstavili 38 salam, njihovi izdelovalci pa so prihajali s Koroške in tudi iz Avstrije. Na podelitvi je zbrane pozdravil starešina LD Slovenj Gradec Franjo Kuperti, ki je dejal, da je salamijada v vzponu in da ima prireditve

vsako leto večje razsežnosti, ter napovedal, da bodo lovci prihodnje leto poskušali pritegniti še več tekmovalcev. Na podelitvi se je ob druženju zbralo okoli 50 udeležencev, ki so z zanimanjem poskusili najboljše salame.

101. rojstni dan Monike Rudolf

Mag. Jože Marhl

Visoki življenjski jubilej, stoprvi rojstni dan, je v krogu svojih najdražjih praznovala najstarejša občanka občine Podvelka Monika Rudolf iz Ožbalta. Mladost je preživela kot dekla na različnih kmetijah in dninarka. Med NOB je sodelovala z borci Lackovega odreda, bila

je njihova obveščevalka. V zakonu so se ji rodili štiri otroci. Sedaj srečno živi s sinom Brankom, vsakodnevno pa jo obiskujeta hčerka Marica in vnukinja Rebeka. Kljub spoštljivim letom je še vedno aktivna. Veliko bere, še brez očal, poslušata radio in spremlja televizijski program. Že od rane mladosti rada poje, piše pa tudi verze, zato je vsako voščilo njenim dragim napisano v verzih. Na njen 101. rojstni dan sta jo obiskala in ji čestitala podžupanja občine Podvelka Slavica Pečovnik Urh in predsednik vaške skupnosti Ožbalt Jani Čas.

Jubilantki Moniki Rudolf vošči podžupanja Slavica Pečovnik Urh.

V majski številki smo pisali o eko-kmetiji Habjan, nismo pa povedali, kje Habjanovi kmetujejo.

Če jih želite obiskati, se morate zapeljati proti Celju, natančneje v Zagrad 104.

Uredništvo

V prejšnji številki smo pisali o poti na Šteharški vrh in pod sliko kozolca napačno zapisali, da je pri Lipovniku.

Gre za Urkov kozolec.

Za napako se opravičujemo.

Uredništvo

Viharnik

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.**

Izdaja:
Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d.
Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 02 88 39 480
faks: 02 88 42 684
e-mail: viharnik@gg-sg.si

Direktor:
Silvo Pritržnik

Glavna in odgovorna urednica:
Marta Krejan, prof.

Uredniški odbor:
Marta Krejan, Ida Robnik, Danijela Zaveršnik,
Saša Šuhel, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik,
Mateja Uršnik

Lektorica:
Marta Krejan, prof.

Fotografija na naslovnici:
„Spočij si, popotnik.“
Foto: Zdenko Kupčič

Oblikovanje in grafična priprava:
Unigraf - Igor Senekovič, s. p., Prevalje

Tisk:
ZIP center, d. o. o., Ravne na Koroškem

Na podlagi mnenja ministrstva za Informiranje z dne 30. 1. 1992 je Viharnik proizvod informativnega značaja (tj. tarifne številke 3).

Antonija Detečnik 1938–2014

Pomlad je že pošteno zakorakala v deželo. Semena so posejana. Tudi na vrtovih gospodinje že pričakujejo prvih sadov. Okrašeni mlaji se v vsakem kraju visoko dvigajo v nebo in v tako praznično prvomajsko jutro je udarila žalostna vest.

Dragi ženi, mami, babici in prababici Antoniji Detečnik, p. d. Končičevi mami, se je ustavilo srce. Smrt, ko pride, vedno je prerana, vedno hladna in neizprosna. Nedavno sporočilo velike noči naj nam omili bolečino slovesa in potolaži razbolelo srce. Ves kraj jo bo pogrešal, še prav posebej pa Končičeva družina.

Zibel življenja ji je stekla 12. 1. 1938 v Kolarjevi bajti na Graški gori očetu Ivanu, ki je bil tkalec, in mami Angeli Bordjan, ki je bila vaška babica in kuharica. V družini je bilo sedem otrok in treba je bilo poprijeti za vsako delo, tudi 12-letna Tončka je že morala za kruhom. V Podgorju pri Garbosu je bila varuška in prav od njih je oče kupil hišo z nekaj zemlje, da so šli na svoje v Šmiklavž. Vojna vihra je še prav posebej zarezala v njeno otroštvo, saj so Nemci odpeljali očeta.

Stara 18. let je večno zvestobo leta 1956 obljubila Viktorju, najstarejšemu sinu na Končičevi kmetiji, kjer so 1951 leta ostali sami mladoletni otroci. Da je bilo vse še težje, so takoj po poroki Viktorja poklicali na služenje vojaškega roka. Tončka je noseča ostala sama za dve leti in skrbela za gospodinjstvo. Z moževimi brati in sestro je ohranila in čuvala kmetijo, dokler se mož ni vrnil. Danes si ne znamo predstavljati, kako so tako mladi ljudje premogli toliko poguma in preudarnosti. Lahko si le mislimo, da ni bilo enostavno. A z moževimi vrnitvijo je vse postalo lažje, prihajali so otroci, za Viktorjem še Ivo, Marija, Zvonko in Petra. Bilo je polno načrtov. Kmetija je terjala gradnjo novih gospodarskih poslopij in nakupovanje strojev.

Na mlade je prenašala svoje znanje in izkušnje, tako pri gospodinjstvu kot pri rožah, ki jih je imela zelo rada. Še vsa leta svoje jeseni je imela skrb za urejeno okolico in cvetoče gredice. Tam si je spočila dušo in nabrala moči. S hčerko Petro je rada poromala na krajši izlet.

Z možem sta leta 2006 praznovala zlato

poroko. Na kmetiji zdaj gospodari sin Ivo z ženo Ano in tremi otroki. Z veseljem do dela, pridnostjo in v medsebojni pomoči je delo lažje in prijetnejše. Oba z možem sta z veseljem in ponosom spremljala delo mladih in po svojih močeh še vedno pomagala, kjer je bilo treba. Še posebej se je pokojna veselila vseh enajstih vnukov, danes pa že dveh pravnukov. Spremljala jih je z ljubečo skrbjo, da so vedeli, kje najti razumevanje in oporo. Tak človek, ki vse razume in o vsem dobro misli, je nenehen blagoslov, ki povsod deli pomoč, pospešuje uspešnost in širi srečo. Vse težave brezpogojno zaupa višji sili in življenju zre pogumno v obraz, taka je filozofija preprostih ljudi, zato so v življenju lahko vse prestali in uspešno preživeli za nas včasih nemogoče razmere.

Taka žena je bila tudi pokojna mama. Čeprav je slovo boleče, se tolažimo v veri, ki ji je sama sledila vse svoje življenje. V veri ponovnega snidenja in večne pomladi. Ostanje nam le hvaležnost, da smo jo imeli v svoji sredi.

Darja Rošer

**Luč je sonce, luč je zvezda, luč je bela roža.
Luč je mamina beseda, ki zvečer poboža.**

N. K. Lorenzutti

Ob izgubi drage žene, mame, babice in prababice Antonije Detečnik želimo izraziti iskreno zahvalo vsem, ki ste z nami sočustvovali, prinašali cvetje, sveče in darovali svete maše. Hvala sosedom, sorodnikom in prijateljem za vso pomoč, ki smo jo potrebovali. Najlepša hvala govornici Darji Rošer in Cerkevemu zboru Podgorje. Hvala župnikom Tinetu Tajniku in Leopoldu Koratu za opravljen pogrebni obred. Zahvaljujemo se tudi pogrebni službi Završnik. Vsem Bog povrni.

Vsi njeni

Fanika Apšner 21. 11. 1926–26. 5. 2014

Sonce vzhaja in zahaja, dnevi in leta tečejo, kakor dobro utečeno urno kolesje. Merijo nam čas in naše bivanje. Kakor vsemu, kar živi in traja, enkrat poteče čas, tako se tudi vsakemu človeku izteče doba od rojstva do smrti.

Tako je potekel čas tudi Faniki Apšner, po domače Foršnarjevi mami z Vrh. Njena življenjska pot se je začela 21. novembra 1926 v skromnem domu v Kotljah. Pod skrbnim varstvom mame Kristine in očeta Petra je preživljala otroška leta skupaj s še dvema bratoma in dvema sestrama, kakor so pač živeli naši predniki v tedanjem času. Dela veliko, skromna hrana, malo veselja in radosti. Prišla je vojna, ki je že tako težko življenje napravila še težje. Kljub temu je proti koncu vojne pri Faniki vzcvetela tudi ljubezen. Ljubezen, ki je obrodila sad, ni pa imela pogojev, da bi trajala. In mlada mamica je z malim Ivanom ostala sama.

Po vojni je poiskala delo v mežiškem rudniku. Tam je spoznala svojo drugo ljubezen. S Francijem Roginom sta se poročila in se ustalila na Lešah. Kmalu se jima je rodil sin Tonček in vse je kazalo, da se jim obeta mirno, sicer s trdim delom napolnjeno življenje. Toda kruta usoda je imela drugačne načrte. Viharna noč in narasla voda sta ji vzela moža, Tončku očeta in Ivanu skrbnega očima.

Dolgo časa je potrebovala, da je prebolela to hudo življenjsko preizkušnjo, a močna volja ter krepka duševna in telesna moč sta ji pomagali, da si je počasi opomogla.

Leta 1955 je ponovno vstopila v zakon. Poročila se je na malo Foršnarjevo kmetijo in skupaj z možem Gustlom začela novo življenje. V zakonu sta se jima rodila še dva sina, Niko in Gusti. Ivan in Tonček sta postala člana družine, Gustl je bil tudi njima skrbni oče. Minilo je nekaj urejenih in srečnih let. Gustl je delal kot sekač in drvar v gozdu, ona pa je skrbela za delo na domu, saj ga je bilo na tej, čeprav mali kmetiji, vedno dovolj.

Toda nemila usoda je spet posegla v njihovo družino. Posledica mladostnega nemira in iskanja smisla življenja je bila smrt komaj 14-letnega Tončka. Tudi to še ni bilo dovolj. Nekaj let pozneje je v nesreči izgubil življenje tudi njen prvi sin Ivan, ki je že nekaj let živel na Ravnah. Le izredno močan in v težkih preizkušnjah utrjen značaj, kakršnega je imela Fanika, ji je pomagal prebroditi to hudo življenjsko situacijo. Imela pa je tudi svoj cilj; razumevajočega moža in dva mlajša otroka, ki jim je posvetila vsak trenutek svojega življenja.

Minevala so leta, sinova sta odrasla in vsak po svoje prispevala k boljšemu življenju. Začeli so urejati domačijo. Najprej hlev, čez nekaj let pa še novo hišo. Sin Niko si je poiskal novi dom. Odšel je tja, kjer je ona preživela svojo mladost, v Kotlje. Gusti pa je ostal doma, si tam ustvaril družino, in v družbi z vnukoma je Fanika vendarle preživljala lepo starost. Ko ji je pred osmimi leti v starosti 87 let umrl mož, se je še bolj trudila okrog hiše, kjer je vedno našla delo, ki ga je lahko opravljala.

Franci Novak

Zahvala

Ob boleči izgubi mame, babice in prababice Fanike Apšner z Vrh pri Slovenj Gradcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so jo pospremili na poslednjo pot na starotrško pokopališče.

Hvala vsem za izrečena sožalje, darovane sveče in svete maše. Hvala osebju kirurškega oddelka Splošne bolnišnice v Slovenj Gradcu. Hvala pevcem PZ Ksaver Meško za zapete žalostinke in gospodu župniku za opravljen obred. Posebna zahvala govorniku Franciju Novaku za ganljive besede.

Žalujoci: sinova Gusti in Niko z družinama in vsi njeni

Mariji Kotnik, Novakovi bici, v slovo (1920–2014)

Lepota maja se je razlivala čez polja, travnike in gozdove. Kljub mrazu in močnemu vetru je vse zelenelo in cvetelo, povsod v naravi je bilo čutiti veselje zavoljo prebujajočega se novega življenja, srca vseh, ki smo se v petek, 16. maja, zbrali na šentanelškem pokopališču, pa so bila polna bolečine ob spoznanju, da Marije Kotnik, nadvse dobre mame, bice, prabice, sestre, tašče, tete, sosede in prijateljice ne bo nikoli več. Tam v idiličnem Kotu nad Prevaljami, na kmetiji Šibovnik, je ob skrbni negi svoje hčerke Zdenke in zeta Silva zadovoljna preživljala jesen svojega življenja. V družbi ostarelih zetovih staršev Malke in Tinija, za katera pri Šibovniku prav tako lepo skrbijo, se je v hiši, pri mizi pred hišo ali pod domačo hruško vsak dan veselo pogovarjala in se počutila enakovredno, med obiski otrok, vnukov, pravnukov, sorodnikov in drugih ljudi pa je čutila ljubezen, spoštovanje in hvaležnost.

V sredo, 14. maja, le deset dni pred svojim 94. rojstnim dnevom je bolezen, ki je počasi, a vztrajno izčrpavala njeno telo, zmagala in Marička se je pogreznila v svoje večne sanje.

Ugasnila je luč življenja,
se prižgala luč spomina,
v srcih njenih dragih pa ostaja
tiha, skrita bolečina.

Marija Kotnik, z deklinskim priimkom Drug, se je rodila 24. maja 1920 pri Novaku na Šentanelu kot prva med štirimi otroki. Kmetovati se je učila že kot otrok, ko pa ji je komaj 16-letni umrl oče, se je pri nunah naučila še kuhati in peči. Kot odlična kuharica je dolga leta kuhala na porokah, sedminah in različnih praznovanjih, predvsem pa ji je to znanje prišlo prav, ko se je s Tonijem Kotnikom, rojenim pri Jurčku nad Kotljami, oktobra 1940 poročila in mu rodila sedem otrok. Bila je dobra žena in skrbna mama, ki je ob vsem razdajanju premogla še toliko ljubezni, da je v rejništvo vzela 2-letno deklico Anko ter posebno skrb namenjala nečaku Albinu, sinu svoje tragično preminule sestre. Ko je bila še gospodinja pri Novaku, je bila izredno delavna, gostoljubna in prijazna. Da sta lahko obnovila hišo in malodane na novo postavila vsa gospodarska poslopja, je Toni delal na različnih delovnih mestih, nazadnje v Železarni Ravne, kjer se je tudi upokojil, ona pa je skrbela za družino, pekla, kuhala, prala, šivala in se znojila pri delu na njivah, na vrtu, na travnikih in v hlevu...

Na svoje otroke in kasneje na vnuke je prenesla veselje do dela in jim vcepila misel, da lahko človek z znanjem in delom marsikaj doseže. Leta 1996 je Toni umrl in Marička je ostala sama. Pri Novaku je zagospodaril sin z družino, njo pa je pot popeljala na Ravne, kjer je v stolpnici na Čečovju med čudovitimi sosedi kot blokavska bica preživela dvanajst nepozabnih let, nato pa do svoje smrti bivala pri hčerki Zdenki in njeni družini pri Šibovniku.

Zdaj je odšla, zavedajoč se, da je za seboj pustila globoko sled, saj bo v srcih svojih najdražjih, otrok, dvanajstih vnukov in petnajstih pravnukov, v srcih sestre, številnih sorodnikov in prijateljev ostala z velikimi črkami zapisana za zmeraj.

Novakovo bico smo utrujeno od dela, boleznin in od bremena let položili v grob k njenemu možu, da bosta skupaj počivala na Šentanelu, ki sta ga oba nadvse ljubila.

Ko njuni dragi zaželeli bodo si bližine,
prišli bodo v ta mirni kraj tišine,
h grobu tiho bodo pristopili,
z njima v mislih bodo se pogovorili.

Urška Zdovc

Zahvala

Mirko Kresnik 14. 10. 1942–13. 5. 2014

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka in brata Mirka Kresnika iz Tomaške vasi se vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti, darovali vence in cvetje, sveče in dar za svete maše, najlepše zahvaljujemo.

Hvala dr. Draženki Latinovič in dr. Matildi Prevolnik ter patronažni sestri Urški Obretan za številne obiske na domu. Hvala tudi osebju internega in kirurškega oddelka Splošne bolnišnice Slovenj Gradec.

Hvala Gasilskemu društvu Golavabuka, Gasilski zvezi Mislinjske doline in govornici Martini Krajnc. Franciju Linasiju in Gustiju Hrašanu se zahvaljujemo za pogrebni obred, cerkvenemu pevskeemu zboru in moškemu pevskeemu zboru za petje, Janiju Repniku za odigrano žalostinko, pogrebni družbi Primožič pa za pogrebne storitve.

Iskreno se zahvaljujemo tudi vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za podporo v najtežjih trenutkih.

Žalujoci: žena Pavla, sinova Tomaž z Marico in Miro s Silvijo, vnuka Tjaša in Miha ter sestre Ivica, Milka in Štefka z družino

Franc Ravnjak
1925–2014

Nemilo je usoda posegla med nas in nam vzela nadvse dragega očeta, dedka in pradedka Franca Ravnjaka z Viča pri Dravogradu. Globoko smo pretreseni ob spoznanju, da je presekana nadvse polna in dejavna življenjska pot, svojci ostajajo sami brez očeta, dedka in pradedka, sosedje in znanci brez iskrenega prijatelja. Vemo, čas bo zacelil rane žalosti, toda v nas bo ostala vtisnjena neizmerna sled, ki jo je zarisal s svojimi deli, prijateljstvom in zgledom.

Redko srečamo tako priljubljenega in dobrosrčnega človeka, kot je bil rajni Franc. Ljubili so ga otroci, vnuki in pravnuki, spoštovali so ga njegovi sosedji in znanci. Bolezen je bila neozdravljiva in težka, odšel je od nas v čas večnosti in spokojnosti, od koder ni vrnitve.

Smrt vedno in hudo boli. Takrat se šele zavemo, da nekoga ni več med nami. Dobro je samo to, da nam je prihodnost zastrta in da je preteklost spominov minljiva. Bolečino in žalost najbolj občutijo svojci, ki so z njim delili težke, pa tudi nadvse lepe trenutke v življenju. Franc se je rodil 17. septembra 1925 pri Ravnjaku na Goriškem vrhu. Skozi vse življenje je poznal samo delo in delo. V tem je našel neizmerno bogastvo in svoj končni mir.

Takoj po drugi svetovni vojni je bil mobiliziran v vojsko, ki jo je osem mesecev služil v Mariboru. Po prihodu domov je bil v letu 1948 ponovno mobiliziran v vojsko, ki jo je služil v Skopju pri letalstvu. Po odsluženju dveletnega vojaškega roka v Makedoniji, kjer je bil na meji z Bolgarijo tudi ranjen, se je zaposlil v gozdarstvu kot sekač. Pozneje so mu zaupali nekaj državnih konjev, s katerimi je vozil les s Košenjaka, izpod Uršlje gore, Smrekovca, Koprivne in Bistre.

Za kratek čas se je zaposlil v takratni Železarni Ravne, a zaradi ljubezni do gozda in vonja po lesu ponovno postal holcer. Drvaril je po gozdovih Košenjaka, Uršlje gore, Črne in Koprivne. Ni bilo naključje, da je bil kot eden najboljših ojstriških sekačev izbran v skupino holcerjev za spravilo več kot 5000 kubičnih metrov lesa, polomljenega zaradi vetroloma, izpod Olševe tja čez državno mejo proti Železni Kapli.

Ker je že pred služenjem vojaškega roka spoznal brhko Pogačevo Slavico, se mu je v tem času rodil sin Rajko. Leta 1950 se je z njo poročil in si ustvaril lepo življenje v "kajši" pri Pogaču. Pozneje so se rodili še trije otroci, Branko, Dragica in Zlatko. V letu 1959 so se vselili v novozgrajeno dvostanovanjsko stavbo logarnico na Ojstrici, od tam pa leta 1962 v logarnico na Podgradu v Dravogradu.

Premeščen je bil na delovno mesto na lesnem skladišču v Dravogradu, kjer je krožna žaga leta in leta pela od zore do mraka. Za svojo pridnost in delavnost je od takratnega predsednika Jugoslavije Tita prejel najvišje delavsko državno odlikovanje - red dela s srebrnim vencem.

Ob težkem delu si je vzel čas tudi za druženje; sodeloval je v raznih igrah na odru, prepeval s prijatelji na Ojstrici in neizmerno rad igral klarinet.

Ko je bilo ustanovljeno centralno lesno skladišče v Otiškem Vrhu, je bil premeščen na obdelavo gradbene oblovine, kjer je doživel prvo težko delovno nesrečo - kompliciran zlom leve roke. Po rehabilitaciji mu je kruta bolezen v letu 1984 vzela drago ženo Slavico.

Leto zatem - leta 1985 - le 17 dni pred upokojitvijo je na tragičen način po večurni kalvariji in trpljenju zaradi hudih raztrganin in zoglenelih kosti izgubil desno roko.

A vendar ni obupal, ni se predal, čeprav ga je tragedija hudo prizadela. Pri gradnji hčerine hiše je zavzeto pomagal in z eno roko sam zmešal skoraj vso malto in beton. K hčerki in zetu se je leta 1991 tudi preselil. Živel je skromno, delovno in mirno, vsa leta je skrbel za vrt in rože v okolici doma. S toplino in ljubeznijo je sprejemal svoje sosedje, otroke in svojih sedem vnukov in devet pravnukov.

Pred nekaj leti je zbolel, bil večkrat hospitaliziran in operiran. Bolezen ga je premagala 10. maja 2014 po zadnji hospitalizaciji v Bolnišnici Slovenj Gradec, kjer je mirno in spokojno zaspal z nasmehom na ustnicah ter z mislijo, da so bili v zadnjih dnevih ob njem njegovi najdražji.

Cvetje in rože na gomili bodo vez med teboj in tvojimi najdražjimi. Koroški gozdovi ti bodo še naprej peli tvojo drago pesem "Šumijo gozdovi domači".

Ferdo Knez

V spomin

Jožefa Jeromel
1919–2007

Alojz Jeromel
1909–1986

Pred osemindvajsetimi leti smo v maju na zadnjo pot pospremili očeta Alojza, v aprilu 2007 pa smo k zadnjemu počitku položili še mamo Jožefo.

Hvala vsem, ki se ju spomnite, postojite ob njunem grobu, jima naklonite lepo misel ali prižgete svečo.

Sinovi, hčerka, vnuki in pravnuki

Potepanje po slovenjgraškem delu Pohorja

Vančy

Foto: Zdenko Kupčič

V visokogorju kljub dokaj visokim pomladnim temperaturam še vedno vztraja debela plast snega, zato Zdenku predlagam: "Kaj, če bi jo pa mahnila na potep po Pohorju?" Zdenko je takoj za to in kot običajno poskrbi za vse podrobnosti, saj je izkušen planinec in skoraj je ni ture, ki je on ne bi prehodil, tako da potem že točno vem, kod bom hodil in na kaj je vredno biti pozoren, kaj pa se da mirno izpustiti. Pri najinem dogovarjanju se je pridružil še Dušan, sam pa sem povabil zraven še Ferda.

Zbrali smo se točno ob sedmih in na pot krenili, seveda s Ferdovim avtomobilom (ker ima pač največjega), izpred železniške postaje Dravograd. Parkirali smo na Kopah pred Grmovškovim domom. Tu je bilo že pestro zaradi gradbenikov in Gozdnega gospodarstva, ki za starim Grmovškovim domom po naročilu Občine Mislinja gradijo večnamensko leseno stavbo. Malo naprej so bili na travniku snežni topovi, ki pa so baje letos zaradi bolj slabe zimske sezone samevali, kot so tudi stale kapacitete vlečnic za prevoz smučarjev. Že iz izkušenj pa vem, da ob pravi zimi tu ni tako samotno in prazno, kot je bilo tisto četrtkovo jutro. Da, skoraj bi vam pozabil povedati, da je bilo to v četrtek, tisti dan, takoj po sredi, in še dan se je naredil tako lep, ko če bi ga naročili.

Od Grmovškovega doma smo šli po kolovozu proti koči Pesnik. Pot se je med zelenimi bukvicami vila vseskozi malo navzdol. Mene je že skrbelo: "Da ne bomo prišli čisto prenizko v dolino?" Pa se je Zdenko le namuznjeno nasmehnil. Po poti smo uživali v *štrapacu* in občudovali lepo pisano kamenje. Z Zdenkom sva kar videla lepe pisane plošče: "Glej, ta bi bila za mizo, pa ona zraven za stol." Videla sva eno tako veliko in lepo, da bi se, če bi imela terenski avto, kar vrnila ponjo! Po celi poti, ki jo je pred časom očitno poravnaval gradbeni stroj, so bili povsod raztroseni pisani kamni, ki pa so se s področji vred spreminjali v svoji strukturi in barvi. Še bolj kot pisane kamne pa smo občudovali številne izvire in žuboreče potočke, ki so se v svoji iskrivosti veselo prepletali in

lesketali kot iskricice, pomešane s sončnimi žarki. Moram priznati, da z vodo tako radodarne narave še nisem nikoli videl.

Maloprijetno nad cesto zagledava majhen izvireček, ko prav izpod skale privre droben studenček, malo naprej že veselo skaklja še vedno droban, a že potoček. Malo nižje zagledava dva velika potočka, ki se zlijeta in pod cesto v čudovitem slapu šumita čez strme pečine, pogled je res veličasten. Tu se spustiva po strmih nabrežju čisto do njegovega tolmunčka, v obraz nama prijetno pihlja od slapiča. Seveda morava za vas, dragi bralci in bralke Viharnika, napraviti kak posnetek, da boste tudi vi malo uživali ob tem žuborečem potočku. Še bolj pa zato, da vas bo zamikalo iti kar tja.

Zdenko se je potem ob pregledovanju slikovnega gradiva hudoval name: "Vanč, kako si me pa slikal, čisto si mi noge odrezal." "Pa saj, hotel sem v vsej veličini zajeti slap in potoček, noge pa res niso tako važne, pa ja vsi vedo, da jih moraš imeti, ko tako pohajkuješ po planinah." Moj smeh je bil glasen in še vedno vesel ob spominu na potočke, njegov pa malo bolj kisel zaradi odrezanih nog.

Ob tej z vodo bogati naravi me prešine, da se sploh ne zavedamo, kako nas je male Slovence narava prebogato obdarila. Za tak razmislek si moramo

včasih pogledati kak prispevek iz afriških predelov, kjer ljudje umirajo od lakote in tudi žeje.

Sledil je čisto rahel vzpon in zopet spust proti planinskemu domu Pesnik. Dom ima v upravljanju Planinsko društvo Radlje ob Dravi. Ravno letos spomladi so imeli svečanost zaključka obnovitvenih del. Mlad in prijazen oskrbnik nam je med pospravljanjem lesa, ki je ostal od starih klopi, zaupal nekaj informacij o domu, pred njim pa so se belile na novo stesane masivne mize in klopi.

Malo posedimo, pokramljamo in že se začnemo vzpenjati po ne preveč strmi poti proti Ribniški koči. Pot se vije po gozdiču in malo po senožetih. Po dobri uri hoje prispemo do Ribniške kočice. Pomalicamo, se odžejamo in že se podamo naprej na Jezerski vrh, 1537 m, od tu pa se spustimo proti Ribniškemu jezeru, do katerih pelje lepo stesana pot iz lesa, ki

se vije med nizkimi močvirnimi borovci. Lokvanji, ki se še niso razcveteli, sramežljivo lebdijo na gladini. Malo nad tem jezercem stoji tabla s pesmijo Janka Glazarja o veličini gozda. Ta govori, kako pomemben je gozd za človeka. Najbolj pomenljiv pa je verz, ki gre nekako takole: "Les; služim ti za držalo tvoje motike, za mizo, klop in stol, za tvojo zibel in rakev ..."

Zdaj se naša pot že prevesi čez polovico, dan pa se je že tudi premaknil čez poldan. Po mehki potki, ki je vsa nežna, kot bi hodili po preprogi, in se rahlo spuščala, tu in tam pa se še malo vzpne, se po levi strani vračamo proti Črnemu vrhu, 1543 m, ki je obenem najvišji vrh na tem delu Pohorja.

Če smo prej na poti proti koči Pesnik bili sami, tukaj že srečujemo posamezne pare planincev in pohodnikov. Na Črnem vrhu se ravno vpisuje planinska skupina iz Zreča in še malo nižje proti Grmovškemu domu srečamo veselo skupino dvajsetih smejočih se deklet. Pošalimo se, da bi kateri za ženitev ponudili našega prijatelja Duška, ki je še "ledik"; ob tako številni izbiri bi gotovo bila katera prava. Medtem pa že prispemo nazaj na izhodišče, kjer je bilo na gradbišču še bolj delovno in živahno. Ravno so pripeljali tlakovce za zunanjo ureditev, mi pa smo se po asfaltirani cesti spustili nazaj v dolino.

Šoferske zgodbe

Reševalec

Marjan Čuješ

Velika izkušnja zame je bila, ko sem moral po žensko s prerezanimi žilami na rokah. Visoko v neko stolpnico sem moral z nosili sam. V dnevni sobi sem zatekel ženo, ki si zaradi izgube krvi ni mogla več trgati povojev z rok, kamor so jih namestili sosedje. Okrvavljene povoje sem moral najprej odstraniti, da sem prišel do prerezane žile v pregibu lakti. Na še vedno močno krvavečo žilo sem pritisnil ves zvitek povoja in ga nato z drugim kar se da hitro in močno povezal. Enako sem storil tudi z drugo roko, nakar sem poprosil moža iz sosednjega stanovanja, da mi je pomagal žensko prenesti do vozila. V ravenski ambulanti bolnice niso več prevezali, ker so bili povoji suhi, jih je pa na urgenci snel dr. Plešivčnik. S strahom sem čakal, kaj poreče zdravnik, ki se je res ozrl name in dejal: "Kdo je to zavezal?" "Ja, jaz, ko pa nimamo več bolničarjev!" sem ves prestrašen odvrnil. "Redko, dobro!" Ko je odvil povoje tudi z druge roke, je to, meni všečno besedo, še enkrat ponovil. Urgentno sobo sem zapuščal z lahkim srcem, ženski so pa žile zašili in jo ozdravili, kar je najpomembnejše.

Vsi dnevi in dogodki na reševalni

Marjan Čuješ in bolničar Ivan Perše v Topolšici leta 1965

postaji v času mojega službovanja pa tudi niso bili stresni. Zgodba, ki sledi ni lovska, kot tudi naslednja ni ribiška, ker jaz nisem ne ribič in ne lovec. Kdo bo zanesljivo pripomnil, da sem pa šofer, čigar lastnosti niso daleč od navedenih. Nekoč sem moral dvakrat v Slovenj Gradec in obakrat sta mi pot prečkala zajca ter s trčenjem v avto končala svoje življenje. Zjutraj sva si z nočnim telefonistom, ki je bil tudi lovec, delila očiščen plen. Ravno na tak način sem nekoč nehote uplenil svojo uharico in jo predal sodelavcu Francu Pačniku, ki je bil prvi voznik reševalne postaje od njene ustanovitve dalje. Bil je zelo spoštovan šofer in lovec, poznan tudi po dobro dresiranem in lepem psu Arapu. Nekoč je

ta ptičar pokazal svoje znanje tudi meni in me za mojo radovednost kar precej zaposlil. Ko mi je Franc naročil, da naj dam psu povohati krtačo, s katero sem ravnokar zaključil pranje avtomobila, in mu jo nato skrijem, sem bil takoj za to. Ščetko sem odnesel v predelek, kjer smo popravljali vozila in jo namestil na visoki okenski polici. Arap se je pogнал v notranjost stavbe in ker ga dolgo ni bilo nazaj, sva ga šla iskat. Ščetko je našel in jo ritensko vleknil po tleh garaže, zraven pa še z mastnimi tacami umazal vso pot. Ščetka mu je z okenske police namreč padla v posodo z odpadnim motornim oljem, ki jo je moral prevrniti, da je prišel do plena. Ščetko je nato prijel le za nekaj ščetin in jo takoj, ko je naju zagledal, tudi z gnusom izpustil. Pohvalila sva ga, saj je nalogo izpolnil. Franc se je lotil naoljenih pasjih šap, jaz pa s krpo in bencinom razlitega olja na tleh garaže. Odtlej vsakomur, ki mi omeni, kaj vse njegova žival zna, verjamem na besedo.

Šoferji smo med čakanjem na pacienta, ki je bil na pregledu v kakšni večji bolnišnici, opravljali tudi kašne usluge. Največkrat smo iskali zdravila na recept, ki jih v domačem kraju ni bilo. Meni je bilo najbolj nerodno kupovati mazilo, ki so ga uporabljale ženske kot sredstvo proti zanositvi, kajti tabletko v te namene so prišle v promet pozneje. Zato sem za to nalogo včasih izkoristil kakega svojega spremljevalca. Nekoč je bil to kar naš stari telefonist, ki je tudi sam iskal neko

zdravilo v lekarni. Sam sem ga čakal pred lekarno in opazoval, kako se bodo obnašale mlade prodajalke, ki so se meni vedno pomenljivo nasmihale, kot bi se spraševale, zakaj potrebujem tako količino teh tub. Tudi starega gospoda so čudno pogledovale, ta pa me je po prihodu iz lekarne ves radosten poklical: "Marjan, dobil sem!" In je visoko dvigal tiste zavitke, na katerih je pisalo genosan. Prej sem mu namreč dejal, da se to sredstvo težko dobi, zato sem se jadrno umaknil za vogal hiše, da mimoidoči niso videli, komu je izročil paket. Ko pa je nekoč ta nakup namesto mene opravil kolega mojih let in prišel iz lekarne zardelih lic, mi je ob izročitvi rekel le: "Baraba!" Enako kot takrat bi mi bilo nerodno tudi danes, če bi me nekdo prosil, naj mu prinesem viagro, ker si je ne upa nabaviti v domači lekarni. Če bi čakal na mojo uslugo, bi prej postal on ves trd, kot pa tisti delček, ki mu je namenjena. Za mojo generacijo je bila spolnost takrat pač tabu in tako zavrti smo nekateri še danes.

Ribiška zgodba, ki sledi, bi se morala glasiti "Ribja smrt na trnku", tako so namreč ribiški kolegi klical moža, ki sem ga nekoč peljal na urgenco, zaradi njegovih uspehov pri ribolovu. Mož je pripravljaval trnek za lov na ščuko. To je poseben trnek, ki je v resnici sestavljen iz treh. Za vabo je nanj pritrjena tudi vrtljiva ribica. Pri navezovanju jeklene predvrvice, ker najlonsko lahko riba pregrizne, so možu klešče zdrsnile in trnek se je ribiču tako nesrečno zapicil v nos, da se ga sam ni mogel otresti. Da ni prišel v bolnišnico še z vrtljivo blestivko na nosu, si je nekako odškrunil druga dva trnka in prišel pred zdravnika le z enim v nosu. Ko ga je dr. Plešivčnik zagledal, se je najprej nasmejalo, a se mu tudi takoj opravičil: "Oprostite, da se smejem, toda v svoji praksi sem že marsikaj doživel, ribiča na trnku, pa še ne!" Nato se je lotil nesrečneža, vendar trnka z nobenim zdravniškim orodjem ni mogel dovolj trdno prijeto, da bi ga lahko tudi odstranil. Trnek je bilo treba potisniti naprej, tako da je na drugi strani nosu pogledal ven. Predlagal sem, da prinesem iz vozila lične klešče, s katerimi bo mogoč dovolj čvrst prijem. Zdravnik se je strinjal, klešče razkužil in ribič je bil rešen. Doktor si je najprej še enkrat ogledal izravnani trnek in pripomnil, da sedaj verjame, da se riba z njega ne more rešiti. Pohvalil je tudi oznojenega pacienta, ki se je med posegom junaško držal, saj je ves čas molčal kot riba v vodi. Domov sem ga peljal le z otečenim nosom ter za eno bolečo ribiško izkušnjo bogatejšega.

(Se nadaljuje)

Neizkušeni ženin

Milena J. Cigler

Zdaj je pa Mojca res prignala stvar do vseh mej, ko mi je povedala, da mi je *zrihtala* enega kandidata za ženina, ki je brez izkušenj z ženskami, tako rekoč nedolžen! "Pri petdesetih?" sem se smejala. "Kako pa naj mu jaz pomagam?"

"Pelji ga v kakšen nočni bar, da vidi, kaj je ženska!" je predlagala. Potem sem ga res peljala v mesto in v hotel, kjer so imeli nočni bar s plesalkami. Albin, tako je bilo ženinu ime, se je v baru zelo zmedeno obnašal. Ni vedel, da mora lepoticam kupiti šampanjec, ko mu je ena sedla na kolena, je od strahu zakričal, ko pa se je druga začela slačiti, je odvrget pulover in jo šel pokrit, češ da tako razgaljena ne sme plesati.

Medtem ga je druga spraševala, koliko *cvenka* ima, in ko so videle, da je za ta vprašanja gluha, se nobena več ni zmenila zanj.

Zato sem ga odpeljala domov in mu s knjižne police poiskala knjigo o tozadevni tematiki.

Videti je bilo, da je bral do jutra, ker je zjutraj bil tako zaspan, da je mene zamenjal za Martino in ji po nasvetih iz knjige govoril nekaj *pocukranega*, nakar mu je Martina ročno prisolila klofuto. Uvidela sem, da je najbolje, da ga sama odpeljem nazaj na Štajersko in naj tam študira "ljubezen pod kozolcem".

Ker sem morala prijateljici Helgi spraviti

izposojeni avtodom na Ptuj, sem mu rekla, da se lahko z menoj pelje do svoje vasi, nakar se je užaljeno "vkrčal", s seboj pa sva vzela tudi Helginega osemdesetletnega očeta, ki je šel k hčerki na dopust.

Do Celja smo se vozili brez zapletov, tam pa sem zgrešila pot, se izgubila in zaman iskala bencinsko črpalko, dokler nismo ostali brez goriva. Albin je užaljeno molčal in mi ni bil v pomoč. Helgin ata je predlagal, da gre eden od nas po bencin s kantico, in javil se je, da gre sam, ker pozna te kraje, saj je tu služil vojsko.

Z Albinom sva sedla na ograjo ob robu cestišča in bingljala z nogami ter bila nekaj časa tiho.

Potem sem rekla: "A zdaj naj dve uri tu zijam tvoj bedast fris, če se misliš tako držati!" Albin se je obrnil in rekel: "Ti si šele ta prava, namesto da bi se potrudila z mano, mi potisneš knjigo v roke in adijo!" "No, vidiš, saj nisi tako neumen, kaj pa sploh želiš od mene?"

"En poljub, da boš videla, da nisem iz lesa. Potem me je prepričal, da sva se res poljubila in bilo je prav lepo. Začelo se mi je svitati, da je Albin sinoči igral in da ni tako neroden, kot se je delal. Ker je medtem začelo deževati, sva se spravila nazaj v avtodom. Nekaj časa je trajalo, pa sva se znašla v objemu in najbrž bi se še marsikaj zgodilo, če ne bi v šipo avtodoma priletela *flaša*, za njim pa nekaj počilo. Planila sva gor in pogledala skozi okno. Zunaj je ležal Helgin ata, ki je v mestu srečal vojaškega *kamerada* in sta ga malo preveč popila.

Tako se je končala epizoda z neizkušenim ženinom.

Zlatko Škrubej

*Za šalo ali zares?***KONČNO**

Francelj se zbudi sredi noči. Dvigne se iz postelje in zašepeta ženi: Pst, Tilčka, zdi se mi, kot da nekdo hodi po hiši.

Verjetno je moški.

Žena veselo: No, končno!

TO ŽE VE

Natakar v restavraciji Tinetu prinese polže za malico in ga ogovori: Naj vam povem. Ti polži so naša specialiteta. Tine odvrne: To že vem. Včeraj mi je eden stregel.

TUDI RES

Lovec Karel razlaga prijatelju: Vedno bom trdil, da je lov boljši od seksa!

- Hm, zakaj? se čudi prijatelj.

- Po prvemu strelu lahko takoj repetiraš ...

SLAB DAN

Klemen razlaga sošolcem: Včeraj ni bil moj dan, kar dvakrat sem bil tepen!

- Dvakrat, zakaj? se čudijo vsi.

- Prvič, ko sem očetu pokazal spričevalo, drugič pa, ko je spoznal, da sem mu pokazal njegovo.

ZAGOVOR

Na sodišču sodijo morilcu. Predsednik senata nagovori obtoženca: Dokazali smo vam, da ste umorili žensko. Kaj boste povedali v zagovor?

Morilec reče: Gospod sodnik, obljubim, da je ne bom več.

DOBER NASVET

Nekaj mesecev po poroki reče Zvone prijatelju: Zdaj, ko sem poročen, živim za polovico ceneje!

Prijatelj takoj svetuje: Poroči se še enkrat, pa boš živel zastonj ...

NIČ NOVEGA

Srečata se znanca, pa vpraša eden:

Povej mi, je kaj novega pri tebi doma?

- Žena me vara!

- To že dolgo vem, povej mi, če je

kaj novega.

LOČEN DOPUST

Prijateljici se pogovarjata ob kavici: Sta z možem kdaj počitnice preživela ločeno?

- Ja, lani sva šla vsak na svoj konec.

Izredno lepo sem se imela.

- Kaj pa mož?

- Ne vem. Se še ni vrnil.

PODOBNOST

Mojca je z mamico obiskala živalski vrt. Ko sta stali pri kletki z opicami, je veselo rekla: Poglej mami, tista opica tam v kotu je zelo podobna naši učiteljici matematike.

- Tiho bodi. Tako ne smeš govoriti!

je huda mama.

- Saj me opica ni slišala ...

PONOS

Klošarja sedita v parku na klopi in se pogovarjata, pa reče eden: Vem za sigurno službo.

- Kje?

- Na občini se javiš in zaposlijo te kot izterjevalca dolgov dolžnikov.

- Misliš rubeža?

- Da.

- Hvala lepa, sem pa že raje klošar!

PO ŽELJI

Gost v restavraciji se pritoži natararici: Gospodična natararica, tele juhe še svinje ne bi jedle!

Natararica ga skuša pomiriti: Potem vam pa prinesem takšno, ki bi jo ...

TOČEN ODGOVOR

Župnik pri verouku vpraša Klemena:

Kdo vse vidi, vse sliši in vse ve?

Klemen hitro odgovori: Sosed!

DVA RAZLOGA

Pijančka se pogovarjata v gostilni, pa reče eden: Obstajata samo dva razloga, zakaj se moški toliko časa zadržujemo v gostilni.

- Katera dva?

- Ali doma imamo žene, ki nas čakajo, ali pa jih nimamo ...

PIJANČKA

Pijančka se srečata na ulici: Kaj praviš na eno pivo?

- Nič, ruknem ga.

PREPRAČUNLJIVO

Natararica ogovori gosta, ki ga že nekaj časa ni bilo v gostilno: Kaj pa pomeni to, da vas tako dolgo ni bilo sem? Ste zamenjali gostilno, ali pa ste postali abstinents?

- Če lahko za ceno dva deci vina pri vas v trgovini dobim dva litra, sem verjetno povedal vse.

INVENTURA

Na pokopališču se srečata zdravnika, pa vpraša eden: Kaj je, kolega?

- Kaj pa naj bi bilo?

- Delava inventuro?

DOBER NASVET

Ivo vpraša zobozdravnika: Rumene zobe imam. Kaj naj storim?

- Nosite rjavo kravato.

MAMINO KOPANJE

Učiteljica vpraša Mihca: Je kaj narobe s tabo, Mihec? Čisto bled si videti.

Mihec odvrne: Vse je v redu. Običajno se skopam sam, a danes me je v roke vzela mama.

STROG MOŽ

Žena zapusti moža in izgine neznano kam. Po določenem obdobju obžaluje svoje dejanje in se vrne. Skesano vpraša moža: Ljubi, mi boš kdaj odpustil?

Mož odkrito: Da si odšla, to ti bom odpustil, da si se vrnila, tega pa ne.

PRIVARČEVANJE

Uradnik se vrne iz službe domov in navdušen reče ženi: Draga, odkril sem način, da moj urad privarčuje 60.000 evrov letno!

Žena odvrne: Kaj misliš dati odpoved?

RECESIJA

Možakar vstopi v pekarno in prodajalka ga obvesti: Gospod, danes smo podražili kruh.

Možakar izbere: Potem mi pa dajte včerajšnjega.

26.-31.julij 2014
2.-7.avgust

KRALjestvo Sdoživetij

Otroški doživljajski tabor v kraljestvu Kralja Matjaža

tabor je namenjen
otrokom od 9-14 leta

V spremstvu vodnikov in mentorjev bomo gorsko kolesarili v krajinskem parku Topla in Podzemlju Pece, jahali v obori in plezali v naravni steni Burjakove Peči. V votlini bomo obiskali jamskega škrapa Perkmandelca. V bližini počitniškega doma Topla, kjer bomo nastanjeni, bodo potekale eko delavnice

v gozdu in raziskovanje suhe struge potoka Tople, spoznali bomo domače živali in krenili na pohod skozi dolino Tople do votline Kralja Matjaža na Peči, ob večerih pa se bomo zabavali ob različnih igrah, naredili lastna glasbila, prisluhnili pripovedkam in legendam Kralja Matjaža ob tabornem ognju ...

Izvajalec tabora je KUD Krsnik s partnerji
T: 031 212 282
E: info@kraljestvodozivetij.si

www.kraljestvodozivetij.si

Razvojni Center
Koroškega
GOspodarstva

GLI d.o.o.

Gozdno lesni inženiring

GG
inpo d.o.o.

1.000.000 €
ZA ZDRAVLJENJE,
KO TO NAJBOLJ
POTREBUJETE

Best Doctors®
Zdravstveno zavarovanje

080 19 20
www.ZavarovalnicaMaribor.si

Gozdno-lesna veriga GG Slovenj Gradec

Trudimo se, da lesu, ki zraste pri nas, dodamo kar največjo vrednost, pri čemer zaposlujeemo ljudi, ki živijo in delajo pri nas. Približno polovico hlodovine pridobimo iz državnih gozdov, vsaj še enkrat toliko pa je odkupimo od gozdnih posestnikov.

Prednosti, ki jih ima gozdni posestnik z oddajo svoje hlodovine GG Slovenj Gradec:

- odkup hlodovine smreke, jelke, macesna, bora in bukve po pošteni ceni in plačilo v 30 dneh
- odkup hlodovine vseh dolžin, debelin in kvalitete ter organiziran odvoz sortimentov
- odkup lesa na panju in organizirana sečnja ter spravilo lesa
- elektronski prevzem lesa na našem skladišču
- izdelava poročila o pavšalnem nadomestilu za prodajo okroglega lesa za preteklo leto

Kontaktne osebe za odkup:

Božo Vrhnjak, vodja odkupa, tel. 031 575 172; e-pošta bozo.vrhnjak@gg-sg.si

Robert Uršej, odkupovalec, tel. 051 606 872; e-pošta robert.ursej@gg-sg.si

Ivan Martini, odkupovalec, tel. 041 656 005

Prosimo, da z omenjenimi osebami navežete stik in radi se bodo oglasili pri vas in se z vami dogovorili o podrobnostih.

Z oddajo hlodovine GG-ju Slovenj Gradec boste naredili veliko koristnega zase in s tem zagotovili zaposlitve ljudjem v našem okolju.

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.**